

**מנורה
מבטחים**

2017

**דוח
תקופתי
לשנת
2017**

**מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים
ניהול קופות גמל בע"מ**

דוח תקופתי לשנת 2017

פרק א': דוח תיאור עסקי התאגיד

פרק ב': דוח הדירקטוריון

**פרק ג': דוח בדבר אפקטיביות הבקרה
הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי**

פרק ד': דוחות כספיים

מספר חברה: 520027715

משרד ראשי: ז'בוטינסקי 23 רמת גן 5213603,
מוקד שירות לקוחות ארצי: 03-7107777 | 2000*
פקס: 03-5480297
www.menoramivt.co.il

פרק א': דוח תיאור עסקי התאגיד

תוכן עניינים

2	<u>פרק ראשון: דו"ח על עסקי התאגיד.....</u>
3	<u>חלק א': תאור ההתפתחות הכללית של עסקי התאגיד.....</u>
5	<u>חלק ב': תאור עסקי החברה לפי תחומי פעילות.....</u>
10	<u>חלק ג': מידע נוסף ברמת כלל החברה.....</u>
24	<u>חלק ד': היבטי ממשל תאגידי.....</u>
34	<u>פרק שני: דו"ח הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017.....</u>
35	<u>1. מאפיינים כלליים של החברה.....</u>
36	<u>2. תיאור תמציתי של התאגיד וסביבתו העסקית.....</u>
36	<u>3. מצב כספי ותוצאות פעילות החברה.....</u>
38	<u>4. נזילות ומקורות מימון.....</u>
38	<u>5. התפתחויות כלכליות במשק והשפעתן על מדיניות ההשקעות של הקרן.....</u>
40	<u>6. מצבה הכספי של הקרן ותוצאות פעילותה.....</u>
40	<u>7. חשיפה לסיכוני שוק.....</u>
42	<u>פרק שלישי: דוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי.....</u>
46	<u>פרק רביעי: דוחות כספיים.....</u>

תיאור עסקי התאגיד

פרק "תיאור עסקי התאגיד" ערוך בהתאם להוראות חוזר גופים מוסדיים 2015-9-32 שעניינו דוח תקופתי של חברות מנהלות וחוזר גופים מוסדיים 2017-9-1 שעניינו עדכון דוח תקופתי של חברות מנהלות, אשר הוצאו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה").

פרק "תיאור עסקי התאגיד" כולל לעיתים ובין היתר, מידע צופה פני עתיד. מידע זה הוא מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על מידע הקיים בחברה בתאריך הדו"ח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה נכון לתאריך הדו"ח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה, בין היתר בשל שינויים שיחולו בגורמי הסיכון המפורטים בסעיף 20 להלן. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על ידי הופעת מילים כגון: "החברה מעריכה", "החברה מתכוונת", "החברה סבורה", "החברה צופה" וכד', אך יתכן כי מידע זה יופיע גם בניסוחים אחרים.

תחום פעילות החברה דורש ידע מקצועי רב אשר במסגרתו מקובלים מונחים מקצועיים רבים החיוניים להבנת עסקי החברה והוראות ההסדר התחיקתי החלות על עסקים אלו. במסגרת תיאור עסקי התאגיד נעשה ניסיון לתאר את עסקי החברה ועסקי קרן ההשתלמות שבניהולה באופן בהיר ככל שניתן, תוך שימוש הכרחי במונחים מקצועיים אלו בצירוף הסבר בהיר המתייחס אליהם.

התיאורים המקצועיים הרבים, הוראות החוק השונות, החוזרים המקצועיים המפורסמים על ידי הממונה ותקנון קרן ההשתלמות שבניהול החברה ניתנו בהיקף הנדרש להבנת עסקי החברה. יחד עם זאת, הנוסחים המחייבים הינם אלו שפורסמו או שאושרו על ידי הגורמים המוסמכים לכך.

תקנון קרן ההשתלמות הוא מסמך מורכב, שההתמצאות בו תצריך בדרך כלל קבלת ייעוץ פרטני מאת יועץ בעל מומחיות מתאימה. פרק זה אינו מהווה פרשנות של תקנון קרן ההשתלמות לצורך קביעת זכויות העמיתים וחובותיהם, ולעניינים אלה יש לפנות רק לתקנון קרן ההשתלמות עצמו.

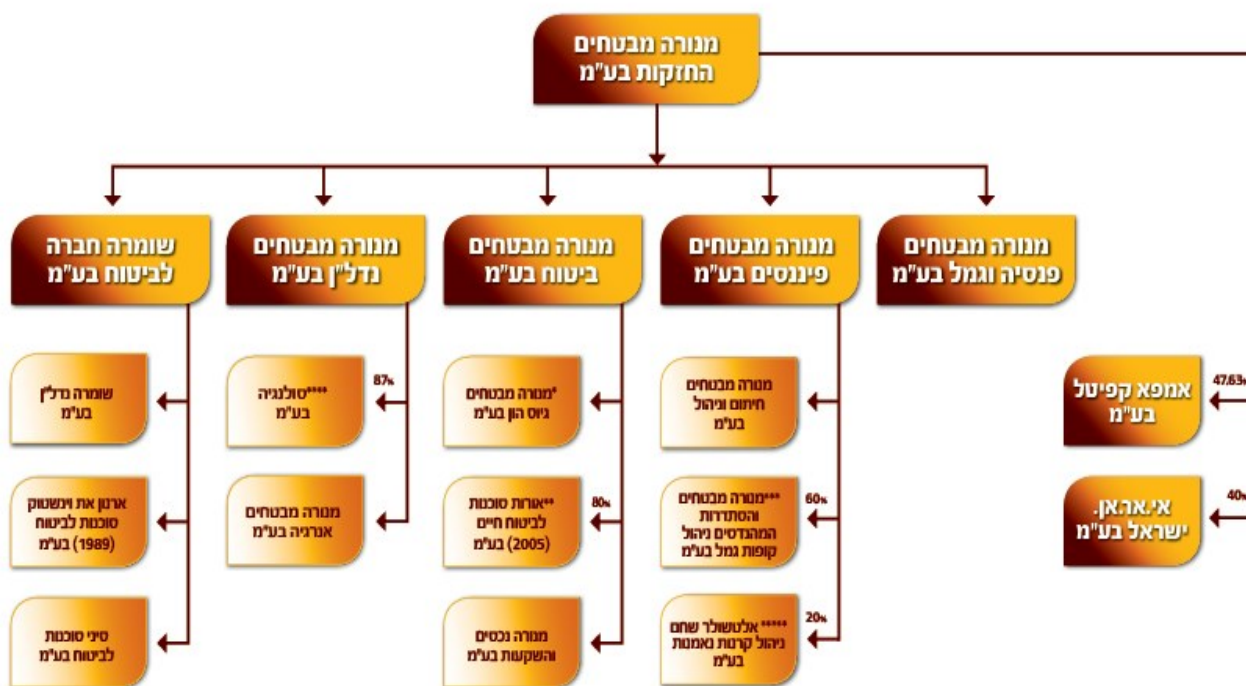
תיאור עסקי התאגיד אינו מהווה מסמך ייעוץ לפי החוקים המפורטים בו.

חלק א' - תאור ההתפתחות הכללית של עסקי התאגיד

1. פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה

1.1 מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (בשמה הקודם "החברה לניהול קרן השתלמות למהנדסים בע"מ") (להלן - "החברה") הוקמה בשנת 1967 כחברה בערבון מוגבל, והחל מינואר 2008 החברה הינה חברה מוגבלת במניות הפועלת כחברה מנהלת, כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005 (להלן - "חוק קופות הגמל"), המנהלת בנאמנות את אומגה קרן השתלמות (לשעבר "קרן השתלמות למהנדסים") (להלן - "הקרן" או "הקופה"). 60% מאמצעי השליטה בחברה מוחזקים על ידי מנורה מבטחים פיננסיים בע"מ (להלן - "מנורה מבטחים פיננסיים" או "החברה האם") ו-40% הנותרים מוחזקים על ידי הסתדרות המהנדסים (מהנדסים, אדריכלים, אגרונומים, כימאים) אגודה עותומנית מס' 3477/99 (להלן - "הסתדרות המהנדסים"). חברת האם הינה חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - "מנורה החזקות"). בעלי השליטה בחברה הינם פלמס אסטבלישמנט וניידן אסטבלישמנט (תאגידים זרים), המוחזקים בנאמנות עבור ה"ה טלי גריפל וניבה גורביץ, בהתאמה, והמחזיקים ביחד בכ- 61.86% ממניות מנורה החזקות.

1.2 להלן תרשים מבנה השליטה בחברה בקבוצת מנורה מבטחים (להלן - "הקבוצה"):

* בהעדר סימון אחוזי החזקה - בעלות מלאה.
 ** חברת אב"ח שהינה תאגיד מדרות.
 *** 20% הפותרים מוחזקים על ידי מנהלים באוחרות סוכנות לביטוח חיים (2005) בע"מ.
 **** 40% הפותרים מוחזקים על ידי הסתדרות המהנדסים בישראל. הסתדרות המהנדסים 100% בבעלות ריגונו 2010 למהנדסים בע"מ.
 ***** חברה פרטית המאגדת בקפריסין.
 **** 80% הפותרים מוחזקים על ידי אלטשולר שחם בע"מ.

2. תחומי פעילות

כאמור בסעיף 1 לעיל תחום הפעילות היחיד של החברה הוא ניהול קרנות השתלמות המעניק לחוסך אפשרות חיסכון לטווח בינוני תוך קבלת הטבות מס שונות ואפשרות למשיכת הסכומים שנצברו כסכום חד פעמי. לפירוט נוסף אודות תחום הפעילות ראה סעיף 5 להלן.

3. השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה

בשנים 2017 ו-2016 לא בוצעו השקעות בהון החברה ו/או עסקאות במניותיה.

4. חלוקת דיבידנדים

4.1. דירקטוריון החברה לא אימץ בהחלטה מדיניות חלוקת דיבידנד. על אף שלא נקבעה מדיניות חלוקת דיבידנד, מאז שנת 2013 מחלקת החברה מדי רבעון את מלוא רווחיה הרבעוניים, וזאת בכפוף לכך שלאחר חלוקה שכזו יהיה לחברה הון עצמי שמאפשר עמידה בדרישת ההון המזערי שנקבעה בתקנות ההון והנחיות הממונה בתוספת שולי בטחון מסוימים.

4.2. לעניין המגבלות לחלוקת דיבידנד ודיבידנדים שחולקו - ראה ביאור 6 בדוח הכספי של החברה.

חלק ב' - תיאור עסקי החברה לפי תחומי פעילות

5. מוצרים ושירותים

- 5.1. החברה מנהלת אך ורק את קרן ההשתלמות "אומגה קרן השתלמות". החל מיום 25 בינואר, 2017 ההצטרפות לקרן מוגבלת לחברי הסתדרות המהנדסים או מי שהסתדרות המהנדסים קבעה בכתב כי הוא רשאי להצטרף לקרן.
- 5.2. קרנות השתלמות מיועדות למימון השתלמות מקצועיות אולם ניתן למשוך מהן כספים לכל מטרה אחרת בתום 6 שנים ממועד ההפקדה הראשונה, ללא תשלום מס. ההפקדות בקרנות ההשתלמות לשכירים נעשות על ידי המעסיק והעובד ונרשמות על שם העובד - שיעורי ההפקדות מתוך השכר נקבעו בהתאם לפקודת מס הכנסה והם עד 7.5% למעסיק ועד 2.5% לעובד, אך ניתן לקבוע בהסכם קיבוצי שיעורי הפקדות שונים מאלה. ההפקדות מוכרות למעסיק כהוצאות. ההפקדות לקרנות השתלמות לעצמאים מותרות רק למי שיש לו הכנסה מעסק או ממשלח יד בכפוף לתקרת הכנסה.
- 5.3. כאמור לעיל, החברה מנהלת קרן השתלמות אחת - אומגה קרן השתלמות - שהינה קרן השתלמות מסלולית הכוללת 5 מסלולי השקעה שונים, כדלקמן:
 - אומגה קרן השתלמות כללי - במסלול זה נכסי המסלול יהיו חשופים לנכסים מסוגים שונים בכפוף להוראות הדין, ובכפוף לשיקול דעתה של ועדת השקעות;
 - אומגה קרן השתלמות אג"ח - במסלול זה נכסי המסלול יהיו חשופים לנכסים הבאים בארץ ובחו"ל: אג"ח סחירות ושאינן סחירות, ני"ע מסחריים, הלוואות שאינן סחירות, אג"ח להמרה ופקדונות, בשיעור חשיפה שלא יפחת מ-75% ולא יעלה על 120% מנכסי המסלול. יתרת הנכסים תושקע בכפוף להוראות הדין, ובכפוף לשיקול דעתה של ועדת ההשקעות.
 - אומגה קרן השתלמות מניות - במסלול זה נכסי המסלול יהיו חשופים למניות בארץ ובחו"ל, בשיעור חשיפה שלא יפחת מ-75% ולא יעלה על 120% מנכסי המסלול. יתרת הנכסים תושקע בכפוף להוראות הדין, ובכפוף לשיקול דעתה של ועדת ההשקעות.
 - אומגה קרן השתלמות אג"ח עד 15% מניות - במסלול זה נכסי המסלול יהיו חשופים לנכסים הבאים: אג"ח סחירות ושאינן סחירות של חברות, ני"ע מסחריים, הלוואות שאינן סחירות לחברות, אג"ח להמרה, פקדונות, אג"ח של ממשלת ישראל או אג"ח של ממשלות אחרות. חשיפה לנכסי אג"ח תהיה בשיעור שלא יפחת מ-75% ולא יעלה על 120% מנכסי המסלול. שיעור החשיפה למניות לא יעלה על 15% מנכסי המסלול. חשיפה לנכסים שאינם נכסי אג"ח ואינם מניות תהיה על פי שיקול דעתה של ועדת ההשקעות ובכפוף לכל דין.
 - אומגה קרן השתלמות אג"ח עד 25% מניות - במסלול זה נכסי המסלול יהיו חשופים לנכסים הבאים: אג"ח סחירות ושאינן סחירות של חברות, ני"ע מסחריים, הלוואות שאינן סחירות לחברות, אג"ח להמרה, פקדונות, אג"ח של ממשלת ישראל או אג"ח של ממשלות אחרות. חשיפה לנכסי אג"ח תהיה בשיעור שלא יפחת מ-75% ולא יעלה על 120% מנכסי המסלול. שיעור החשיפה למניות לא יעלה על 25% מנכסי המסלול. חשיפה לנכסים שאינם נכסי אג"ח ואינם מניות תהיה על פי שיקול דעתה של ועדת ההשקעות ובכפוף לכל דין.

6. ריכוז תוצאות הפעילות

6.1. ריכוז תוצאות הפעילות לשנים 2015-2017 (באלפי ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2015	2016	2017	
מספר חשבונות עמיתים:			
8,907	8,873	7,992	פעילים
11,856	11,422	11,892	לא פעילים
נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)			
1,312,483	1,195,901	1,189,173	פעילים
988,590	1,158,297	1,240,158	לא פעילים
נכסים תוצאתיים: (באלפי ש"ח):			
5,567	11,111	6,493	דמי גמולים משונתים עבור מצטרפים חדשים
--	--	3,525	תקבולים מדמי גמולים חד פעמיים
170,036	170,677	157,497	תקבולים מדמי גמולים
13,557	42,679	45,978	העברות צבירה לקרן
149,918	134,176	195,440	העברות צבירה מהקרן
89,523	105,894	97,928	פדיונות
41,100	79,839	165,026	עודף הכנסות על הוצאות לתקופה
דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח):			
15,524	14,515	14,239	פעילים ולא פעילים
שיעור דמי ניהול ממוצע מנכסים (באחוזים):			
0.61	0.59	0.57	פעילים
0.70	0.65	0.63	לא פעילים
שיעור דמי ניהול ממוצע מנכסים (באחוזים):			
0.03	0.02	0.03	עמלות קנייה ומכירה של ניירות ערך
0.09	0.08	0.10	עמלות ניהול חיצוני
0.09	0.09	0.11	הוצאות מוגבלות

6.2. ניתוחים והסברים של התפתחויות ושינויים בפעילות החברה

ניתוח בנוגע למספר החשבונות, היקף הנכסים המנוהלים ונכסים תוצאתיים - החל מהחציון השני של שנת 2015 חל שינוי משמעותי במגמת הניוד החוצה שאפיינה את הקרן בשנים הקודמות וכן חל שיפור במגמת ההצטרפות לקרן כתוצאה משיפור משמעותי בתשואות הקרן, ביחס לתשואות קרנות ההשתלמות המתחרות. בשנת 2016 המשיכה המגמה של שנת 2015 במספר המצטרפים וחלה ירידה בהעברת כספים החוצה. בשנת 2017 חל גידול בהעברת הכספים החוצה. הפיכת הקרן לקרן סקטוריאלית עצרה במהלך שנת 2017 את מגמת הגידול במספר המצטרפים.

ניתוח בנוגע לדמי הניהול - בשנים האחרונות אנו עדים לירידה בשיעור דמי הניהול הנובעת מתחרות עזה בשוק קרנות ההשתלמות וירידה בשיעור דמי הניהול בענף החיסכון הפנסיוני בכלל.

6.3. מידע בדבר עמיתים לא פעילים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

	2015	2016	2017
חשבונות מנותקי קשר:			
מספר חשבונות	1,272	1,232	1,199
נכסים מנוהלים נטו (באלפי ש"ח)	54,064	56,910	51,101
דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)	302	162	140
שיעור דמי ניהול ממוצע מנכסים (באחוזים) *	0.69	0.58	0.53

6.4. דמי הניהול שרשאית החברה לגבות

ליום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
			שיעור דמי ניהול שרשאית החברה לגבות לפי הוראות הדין (באחוזים)
2.00	2.00	2.00	פעילים
			לא פעילים :
0.30	0.30	0.30	מנותקי קשר
2.00	2.00	2.00	אחר

בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), התשע"ב-2012 (להלן - "תקנות דמי הניהול") השיעור המירבי של דמי ניהול שהחברה רשאית לגבות בגין קרן ההשתלמות הינם 2% מהצבירה.

דמי ניהול מעמיתים מנותקי קשר/מוטבים : דמי הניהול בחשבונות של עמיתים שהקשר עימם נותק או של עמיתים שנפטרו, יופחתו כעבור פרק הזמן שנקבע בתקנות לאיתור העמית המנותק או המוטבים לפי העניין, ל-0.3% מהיתרה הצבורה במונחים שנתיים. במועד שבו חודש הקשר עם עמית שכזה ניתן יהיה לחזור ולגבות את שיעור דמי הניהול שנגבו מהעמית במועד ניתוק הקשר וכן את ההפרש בין דמי הניהול המופחתים הנ"ל (0.3%) לבין הנמוך מבין 0.5% או שיעור דמי הניהול שנגבו מהעמית במועד ניתוק הקשר.

7. תחרות

בשוק קרנות ההשתלמות קיימת תחרות מתמדת ועזה מצד מספר רב של מתחרים. הגורמים שעליהם מתקיימת התחרות הינם התשואה המושגת (ביחס לרמת הסיכון), גובה דמי הניהול ואיכות השירות. להבדיל ממוצרי מגזר הגמל, מוצר קרנות ההשתלמות הינו מוצר צומח. לאור התחרות הקיימת ולאור העובדה שהחל מיום 25 בינואר, 2017 ההצטרפות לקרן מוגבלת לחברי הסתדרות המהנדסים או מי שהסתדרות המהנדסים קבעה בכתב כי הוא רשאי להצטרף לקרן, בשנת 2017 גדל מאזן הניוד השלילי מהקרן לגופים מתחרים ביחס לשנים קודמות.

בהתאם לנתונים שהתפרסמו באתר האינטרנט של שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בישראל פועלים, נכון לסוף שנת 2017, מאות מסלולי השקעה בקרנות השתלמות. מתחריה העיקריים של החברה הינם :

- בתי ההשקעות הגדולים והבינוניים שבעלותם חברות מנהלות של קרנות השתלמות (פסגות גדיש קופות גמל בע"מ, מיטב-דש גמל ופנסיה בע"מ, אלטשולר-שחם גמל ופנסיה בע"מ, ילין לפידות ניהול קופות גמל בע"מ) ובתי השקעות נוספים אשר בבעלותם חברות לניהול קרנות השתלמות.
- קבוצות הביטוח הגדולות שבעלותן חברות מנהלות של קרנות השתלמות (הראל גמל והשתלמות בע"מ, כלל פנסיה גמל בע"מ, מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ, אקסלנס נשואה גמל ופנסיה בע"מ) ;
- נתח השוק של החברה בשוק קרנות ההשתלמות מסתכם (עלפי נתוני הגמל נט) נכון ליום 31 בדצמבר, 2017 בכ-1.2%.

על מנת לשמור על תיק הלקוחות הקיים ולהרחיבו, החברה פועלת למניעת מעבר של עמיתיה לקרנות השתלמות מתחרות, לגיוס לקוחות חדשים למרות המגבלה על יכולת זו לאור היות הקרן סקטוריאלית, להשגת תשואות משביעות רצון (ביחס לרמת הסיכון) בניהול הנכסים, העלאת המודעות לאיכות ולביצועי המוצרים של החברה, בעיקר אצל יועצי ההשקעות והיועצים הפנסיוניים שבבנקים, אשר הינם ערוץ הפצה משמעותי של קרן ההשתלמות של החברה, הסתייעות במוניטין הקבוצה, הסתייעות בסוכני ביטוח העובדים עם הקבוצה וכן פעילות שיווקית לשמירה על עמיתים קיימים וגיוס עמיתים חדשים. בסוף שנת 2015 נפתחו מסלולי השקעה חדשים בקרן, במטרה להרחיב את סל המוצרים ללקוחותיה.

8. לקוחות

כאמור לעיל, החל מיום 25 בינואר, 2017 ההצטרפות לקרן מוגבלת לחברי הסתדרות המהנדסים או מי שהסתדרות המהנדסים קבעה בכתב כי הוא רשאי להצטרף לקרן.

- להלן התפלגות דמי הגמולים בין עמיתים שכירים ועמיתים עצמאיים (באחוזים):

ליום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
98.05	97.94	96.83	הלקוח
1.95	2.06	3.17	עמיתים שכירים
100.00	100.00	100.00	עמיתים עצמאיים
			סה"כ

- להלן מידע אודות הוותק, ההתמדה ושימור לקוחות מגזר ההשתלמות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
10.28%	10.31%	12.27%	שיעור הפדיונות מהצבירה הממוצעת
55.94	55.30	55.70	גיל ממוצע של העמיתים
8.33	7.13	7.61	וותק ממוצע של העמיתים

- קיימים 3 מעסיקים מהותיים (אשר החלו להפקיד לקרן בגין עובדיהם עוד בתקופה שהקרן הייתה קרן ענפית, עובר לרכישת השליטה בה על ידי חברת האם), שהנכסים המנוהלים עבור החשבונות הפעילים של העובדים של אותם המעסיקים מהווים מעל ל- 1% מסך הנכסים המנוהלים בקרן.
- עם מעסיק אחד (מעסיק א בטבלה להלן) קיים הסכם המעגן את גובה ההנחות לו יהיו זכאים העובדים של אותו מעסיק אשר יצטרפו לקרן. הכנסות מדמי ניהול מחשבונות פעילים אשר התקבלו עבור עמיתי הקרן שהינם עובדים של אותו מעסיק הם בסך של כ- 115 אלפי ש"ח המהווים כ-0.81% מדמי הניהול שנגבו ע"י החברה בשנת 2017. שיעור דמי הניהול ממעסיק זה הם 0.39%.
- עם מעסיקים ב ו-ג לא קיים הסכם מול המעסיק, אך קיימת הסכמה חד צדדית מצד החברה ביחס לשיעור ההטבות שיינתנו לעובדי המעסיק, על פי אוכלוסיות שונות בקרב עובדיו.
- להלן פירוט אודות נתוני הכנסות של אותם מעסיקים: (באלפי ש"ח)

מעסיק	דמי ניהול	אחוז מהכנסות החברה	
		שיעור דמי הניהול	
א	115	0.81%	0.39%
ב	55	0.39%	0.45%
ג	41	0.29%	0.50%

חלק ג' - מידע נוסף ברמת כלל החברה

9. מגבלות ופיקוח החלים על פעילות החברה

9.1. רישיון

החברה מחזיקה ברישיון חברה מנהלת בהתאם לחוק קופות הגמל. החברה מחזיקה באישור קופת גמל עבור קרן ההשתלמות שבניהולה. אישורי קופות הגמל מונפקים בידי הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון (להלן - "הממונה") מדי שנת מס, מכח סמכותה לפי חוק קופות הגמל.

9.2. פיקוח ממשלתי

בנוסף להוראות הדין הכללי, כפופה פעילות החברה בתחומי הפעילות השונים לדינים הייחודיים לתחום החיסכון הפנסיוני בישראל, כגון: חוק קופות הגמל, חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) תשמ"א - 1981 (להלן - "חוק הפיקוח על הביטוח"), פקודת מס הכנסה, וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005 (להלן - "חוק הייעוץ הפנסיוני"), ולתקנות שהותקנו מכוחם, וכן לפסיקות עקרוניות של בתי המשפט, המשפיעות על פעילות החברה ולחובת קבלת היתרים ורישיונות מרשויות המדינה השונות, ובכלל זה, הממונה.

פעילות החברה כפופה לפיקוח הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, אשר מוסמכת לקבוע הוראות הנוגעות לדרכי פעולתם וניהולם של הגופים הנמצאים תחת פיקוחה.

להלן תמצית הוראות הדין המרכזיות החלות על פעילות החברה וכן תמצית טיוטות שפורסמו על ידי הממונה בשנת הדוח ולאחריה עד למועד פרסום הדוח, המהותיות לפעילותה, בנוסף לדינים ולהסדרים המפורטים לעיל ולהלן במסגרת סעיפים נוספים.

9.3. הוראות הדין החלות על החברה

9.3.1. חוקים ותקנות

(א) חוק קופות הגמל והתקנות שהותקנו מכוחו

הוראות החוק והתקנות מכוחו כוללות הסדרה של ניהול חברות מנהלות (וחברות ביטוח ביחס לקופות ביטוח) בנושאים שונים, לרבות לעניין הפרדת נכסים, השליטה והרישוי שלהן, כללי בירור תלויות ציבור, והוראות לעניין אכיפה מנהלית ופלילית בעניינים אלה.

במסגרת החוק נקבעה זכותו של עובד לבחור את קופת הגמל בה יפקיד מעבידו את הכספים עבורו; בהקשר זה נקבע כי במידה והעובד הזכאי לא בחר בקופת גמל מסוימת בהתאם לזכותו זו, תהא ההפקדה בקופת הגמל שזהותה נקבעה בדין או בהסכם המעניק לעובד את הזכות להפקדת כספים על שמו בקופת גמל.

בחודש ינואר, 2017 חוקק חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופת גמל) (תיקון מס' 20) שעניינו איסור קיומה של זיקה בין עמלת ההפצה לדמי הניהול הנגבים מהעמיתים. החוק קובע במפורש שאין לחשב עוד את עמלת ההפצה בזיקה לדמי הניהול הנגבים מהעמית. עוד נקבע כי חישוב עמלת ההפצה כאמור תהווה עבירה שהעונש בצידה הוא שנת מאסר או קנס, על פי זהות המפר. תחילת התיקון לחוק הינה מיום 1 באפריל, 2017. מכוח חוק קופות הגמל הותקנו, מעת לעת, תקנות שונות המסדירות נושאים שונים בקשר עם קופות גמל (לרבות קרנות פנסיה) וחברות מנהלות ובכלל זה, כללי השקעה לגופים מוסדיים, הוצאות המותרות בניכוי לגוף מוסדי, שיטות שערך לגבי נכסים שונים בקופות הגמל, חובת השתתפות על חברה מנהלת באסיפות כלליות ועוד, וכן הותקנו התקנות העיקריות הבאות:

(ב) תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), התשע"ב-2012

התקנות קובעות, בין היתר, את השיעור המירבי של דמי הניהול שניתן לגבות מעמיתים במוצרי חיסכון ארוך טווח, וכן כי בחשבונות של עמיתים שיש לאתרם בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב-2012, ושלא אותרו בפרק הזמן שנקבע, יופחתו דמי הניהול ל- 0.3% מהיתרה הצבורה. במועד שבו חודש הקשר עם עמית כאמור ניתן יהיה לחזור ולגבות את שיעור דמי הניהול שנגבו מהעמית במועד ניתוק הקשר וכן את ההפרש בין דמי הניהול המופחתים הנ"ל (0.3%) לבין הנמוך מבין 0.5% או שיעור דמי הניהול שנגבו מהעמית במועד ניתוק הקשר.

(ג) תקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964 (לעיל ולהלן - "תקנות קופות הגמל")

תקנות אלה מסדירות נושאים שונים הנוגעים לניהולן של קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות פנסיה, ביטוחי מנהלים וביטוח חיים לעצמאיים. בין עיקרי הנושאים המוסדרים בתקנות אלה ניתן למצוא את קביעת שיעורי ההפרשות המותרים להפרשה לטובת חיסכון פנסיוני לעניין עמיתים שכירים ולעניין עמיתים עצמאיים, וכן קביעת אפשרויות המשיכה של הסכומים הצבורים בהם.

(ד) תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 וחוזרים שונים שעניינם ניהול השקעות ומתן אשראי

התקנות והחוזרים קובעים את כללי ומגבלות ההשקעה החלים על מוצרי החיסכון הפנסיוני (קרנות פנסיה, קופות גמל, פוליסות משתפות ברווחים) ועל הנוסטרו של מבטחים וחברות מנהלות, לרבות הסדרת פעילות ועדות ההשקעה והאשראי ומידת המעורבות הנדרשת מהדירקטוריון בכל הנוגע לניהול ההשקעות ומתן האשראי.

(ה) תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), תשע"ב-2012

תקנות אלו קובעות כי ההון העצמי המזערי הנדרש מחברה מנהלת יחושב כנגזרת מהיקף הנכסים שהחברה מנהלת עבור העמיתים ומסכום הוצאותיה, ובכל מקרה לא יפחת מההון ההתחלתי הנדרש (10 מיליון ש"ח).

(ו) תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תשלומים לקופת גמל), התשע"ד-2014 וחוזר אופן הפקדת תשלומים לקופת גמל

תקנות אלו (שרובן הוחלף בחודש נובמבר, 2017 בחוזר שעניינו "אופן הפקדת תשלומים לקופת גמל") מסדירות את אופן התשלום והדיווח במבנה אחיד (המכונה "ממשק מעסיקים") לגופים המוסדיים והיזון חוזר למעסיקים, לרבות באמצעות המסלקה. כניסתן לתוקף של ההוראות וממשק המעסיקים מתבצעת בצורה מדורגת.

יישומן של תקנות התשלומים (והחוזר) וממשק המעסיקים על ידי המעסיקים נתקל בתחילה בקשיים לא מבוטלים הן מצד המעסיקים והן מצד הגופים המוסדיים וגרם בפועל לעיכוב בקליטת הפקדות, אך בהמשך, לאחר שמעסיקים שנכנסים למעגל המדווחים בממשק המעסיקים ישלימו את ההערכות התקינה לנושא, הן צפויות להביא לשיפור היעילות התפעולית של הגופים המוסדיים. כך בין היתר, על מנת להקל על הליך יישום התקנות והחוזר, תחול דחיה של כשנה נוספת (לשנת 2019) במועד יישום חובת הדיווח באמצעות ממשק מעסיקים ביחס למעסיקים של פחות מ- 20 עובדים. נכון לתום שנת 2017, מחויבים מעסיקים, שלהם לפחות 50 עובדים, לדווח בממשק מעסיקים בהתאם לתקנות ולחוזר, ומחודש פברואר, 2018 תחול החובה גם על מעסיקים שלהם לפחות 20 עובדים. עוד יצוין, כי בחוזר נקבעו הוראות

שמפסיקות באופן מדורג את אפשרות התשלום לקופת גמל באמצעות המחאה, עד לכדי ביטול אפשרות התשלום באמצעי זה בחודש ספטמבר, 2020.

(ז) תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות), התשס"ח-2008 וחוזר בענין העברת כספים בין קופות גמל

תקנות וחוזר אלו מסדירים את אופן נידוד כספי החסכון הפנסיוני בין המוצרים השונים, לרבות מידע שעל גופים מוסדיים להעביר בעת ביצוע נידוד כספים כאמור. יצוין, כי הממונה פרסמה טיוטת ממשק לחוזר מבנה אחיד שאמור להסדיר את העברת המידע בין הגופים המוסדיים השונים אגב נידוד, ושיחייב היערכות מיכונית משמעותית.

(ח) תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דירקטוריון וועדותיו), התשס"ז-2007

תקנות אלו, שחלות גם על חברות מנהלות, קובעות כללים להבטחת פעילותו התקינה של הדירקטוריון וועדותיו, הבטחת עצמאותו, כשירות חבריו, הרכבו, כללים למניעת ניגודי עניינים, נושאים בהם הדירקטוריון חייב לדון ולהחליט ועוד.

(ט) תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (רכישה, מכירה והחזקה של ניירות ערך), התשס"ט-2009

תקנות אלו קובעות הוראות לענין ביצוע רכישה, מכירה והחזקה של ני"ע עבור קופות הגמל שבניהול חברה מנהלת. בחודש אוקטובר, 2017 תוקנו התקנות ונקבעה מגבלה ביחס לשיעור עמלות רכישה ואו מכירה של ניירות ערך שניתן לרכוש באמצעות צד קשור למשקיע המוסדי. בתיקון נקבע, בין היתר, כי ניתן יהיה לרכוש ואו למכור ניירות ערך בעסקה אקראית עם מי שלא אושר בהליך תחרותי, בהתאם לנוהל שיאושר על ידי ועדת השקעות. בנוסף, נקבע כי משקיע מוסדי יבצע הליך תחרותי גם עבור החזקה (קסטודי) של ניירות ערך כל 5 שנים לפחות, למעט בעבור ניירות ערך אשר מוחזקים באמצעות שירותי "גלובל קסטודיאן". תחולת ההוראה לענין הליך תחרותי בעבור החזקה של ניירות ערך הוא שנה מיום פרסום התקנות, שאר ההוראות נכנסו לתוקף עם הפרסום ברשומות.

(י) חוק הייעוץ הפנסיוני

בחוק זה הוסדר העיסוק במקצועות הייעוץ או השיווק הפנסיוני. נקבעו בו, בין היתר, הוראות בדבר חובת הרישוי והוראות לגבי אופן ההתנהלות של סוגי בעלי הרישיון השונים (לרבות תאגיד בנקאי כיועץ פנסיוני), תוך קביעת חובות אמון, חובת זהירות, איסור על ניגוד עניינים אפשרי בין היועץ או המשווק ללקוח, כללים לענין תגמול יועצים פנסיונים והוראות בדבר פיקוח ואכיפה מנהלית ופלילית והוראות שמסדירות תשלום של דמי סליקה למי שעוסק בשיווק פנסיוני ושהוא או גוף קשור נותנים למעסיק (שעבור עובדיו הוא נותן שיווק פנסיוני) גם שירותי תפעול כמו כן, מסדיר החוק את פעילות המסלקה הפנסיונית, שהחלה לפעול במחצית השנייה של שנת 2013 ונועדה לסלוק מידע וכספים בתחום החיסכון ארוך הטווח תוך הסדרת ממשקי העבודה בין כלל הגופים המוסדיים, החוסכים, המעסיקים, היועצים והסוכנים הפנסיונים. המסלקה הפנסיונית צפויה לייעל את תהליכי העבודה, לאפשר ניהול ובקרה טובים יותר ולהגביר את השקיפות בניהול חסכוניות הציבור.

במסגרת הסדרת פעילות המסלקה פרסם הממונה חוזר שעניינו **מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני** (להלן - "**חוזר מבנה אחיד**"), אשר כולל נספחים שונים המגדירים את המבנה האחיד להעברת נתונים למסלקה ביחס לסוגי אירועים שונים. חוזר זה מתוקן מעת לעת, ועתיד להיות מתוקן עוד מספר פעמים במהלך השנים הבאות עד אשר תוסדרנה רוב הפעילויות שבהן נדרשים חילופי מידע בין גופים מוסדיים, בעלי הרישיון, המעסיקים והמסלקה וכן לצורך ביצוע פעולות.

מארג ההוראות המורכב שנוצר (ושעתיד עוד להיווצר בהמשך) מחייב את הגופים המוסדיים להשקיע השקעות ניכרות כדי לעמוד בדרישות הטכנולוגיות המורכבות הנדרשות כדי ליתן מענה אמין בלוחות הזמנים הקצובים שנקבעו, כאשר במקביל קיים סיכון של עיצום כספי מהותי בגין אי-עמידה בהוראות אלו.

בהמשך לחוק הייעוץ הפנסיוני הותקנו **תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(עמלות הפצה), התשס"ו-2006**, בהן נקבעו עמלות ההפצה המרביות שניתן לשלם ליועץ פנסיוני.

(יא) חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958

בהתאם להוראות סעיף 19א לחוק הגנת השכר, על קופות גמל לפעול לגביית חובות ממעביד. קופות הגמל יהיו רשאיות להשתחרר מחובתן אם יוכיחו כי לא התרשלו או כי חלו נסיבות אחרות המצדיקות שחרור מחבות זו.

(יב) חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981

החוק קובע הוראות בדבר מאגרי מידע, כאשר מאגר מידע מוגדר כאוסף של נתוני מידע המוחזק באמצעי מגנטי או אופטי והמיועד לעיבוד ממוחשב, למעט חריגים הקבועים בחוק הגנת הפרטיות.

(יג) חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן - "חוק איסור הלבנת הון")

בהתאם לחוק איסור הלבנת הון ולצווים מכוחו, מוטלות על מבטח, קופת גמל, סוכן ביטוח ומנהל תיקים חובות זיהוי ואימות פרטי המבוטח בפוליסות ביטוח חיים בהם קיים מרכיב חיסכון ופרטי עמית בקופות גמל, או לקוח של מנהל תיקים, וכן חובת שמירה של מסמכי הזיהוי. בנוסף, קיימת חובת דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון במקרים שהוגדרו בצו לרבות בשל פעולות בלתי רגילות הנחזות כפעולות מעוררות חשד.

בחודש פברואר, 2017 פורסמה טיוטה נוספת של צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של מבטחים, סוכני ביטוח וחברות מנהלות, למניעת הלבנת הון ומימון טרור), תשע"ו-2015, המאחדת את הוראות הצווים הקיימים (לעניין מבטח חברות מנהלות וסוכני ביטוח) לכדי מסגרת אחת ומחילה הוראות נוספות בהתאם להתפתחויות שחלו ברגולציה הבינלאומית ולהוראות החלות על גופים פיננסיים מפוקחים אחרים. במסגרת הטיוטה שתחולתה הורחבה גם ביחס לקרנות פנסיה כלליות (אך לא ביחס לקרן פנסיה מקיפה) ולקופות גמל להשקעה, נוספו בין היתר, חובות בקרה שוטפות, חובות דיווח נוספות חובת קביעת מדיניות וניהול סיכונים בעניין איסור הלבנת הון ומימון טרור ונוספה הוראה לעניין חובת "הכרת הלקוח" בעת התקשרות עם לקוח חדש. בחודש יולי, 2017 פורסמה טיוטת תיקון לצו האמור, שעיקרה הקדמת מועד תחילת הצו ליום 18 בפברואר, 2018 ובחודש ינואר, 2018 הודיעה הממונה כי בכוונתה לקבוע את מועד התחילה של הצו ליום 15 במרס, 2018.

בחודש פברואר, 2018 פרסמה הממונה חוזר שעניינו "ניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור בגופים מוסדיים". במסגרת החוזר נקבעו נושאים אליהם תתייחס מדיניות הגוף המוסדי לניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור ונהלים ליישום המדינות זו, שתתייחס בין היתר, לזיהוי הסיכונים ולאמצעים להפחתתם. כמו כן, נקבע, כי דירקטוריון הגוף המוסדי יאשר את המדיניות ויפקח ויבקר את יישומה. בנוסף, נקבע, כי הליך הכרת הלקוח יתבצע באמצעות שאלון מובנה שייערך בהתאם לקווים המנחים שבנספח א' וכי בירור קיומו של חשבון של איש ציבור כהגדרתו בחוזר יבוצע באמצעות הטופס המובנה בנספח ב'. מועד תחילת החוזר יהיה במועד תחילת הצו.

9.3.2 חוזרי הממונה, הנחיות, ניירות עמדה והכרעות עקרוניות

להלן סקירת חוזרי הממונה החלים על החברה ועל המוצרים שבניהולה, לרבות טיוטות חוזרי הממונה, שפורסמו מאז תחילת שנת 2016 ועד למועד חתימת דוח זה ושעשויה להיות להם השפעה מהותית על החברה ואשר לא פורטו במקום אחר בדוח זה:

(א) חוזר שעניינו "הצטרפות לקרן פנסיה או לקופת גמל"

החוזר מסדיר את תהליכי ההצטרפות לקרן פנסיה, קופת גמל לחסכון וקרן השתלמות, ועדכון הפרטים אצלו. בכל הנוגע לקרן השתלמות החוזר נכנס לתוקף בחודש יוני, 2017.

(ב) חוזר שעניינו "דמי ניהול במכשיר החיסכון הפנסיוני"

בחודש ספטמבר, 2017 פרסמה הממונה את החוזר, שמחליף חוזר משנת 2012 בענין זה. בהתאם לחוזר, הטבה בדמי ניהול תינתן למשך תקופה של 5 שנים, כאשר צומצמה האפשרות להעלות דמי ניהול במהלך תקופה זו לעומת המצב הקיים בחוזר הקיים, תוך שהוארך פרק הזמן שממועד הפסקת הפקדות בגין העמית ועד למועד הראשון שבו ניתן להעלות דמי ניהול ובוטלה האפשרות להעלות דמי ניהול באופן רטרואקטיבי. הטבה כספית יכולה להינתן רק על דרך של מתן הנחה בדמי ניהול. כמו כן מכתב התיקון נוסח חדש של מכתבים שיש לשלוח לעמית - הן לאחר מתן הנחה והן במסגרת הודעה על העלאת דמי ניהול. החוזר פוגע ביכולת החברה להעלות את דמי הניהול הנגבים מהעמיתים ועל כן עשוי לפגוע בהכנסות החברה.

9.3.3 הצעות חוק וטיוטות תקנות וחוזרי ממונה

(ג) טיוטת חוזר שעניינו "משיכת כספים מקופת גמל"

בחודש מרס, 2017 פרסמה הממונה את טיוטת החוזר, שבמסגרתו הוצע, בין היתר, לקבוע כללים לענין תהליכי ביצוע משיכת כספים מקופות גמל שונות, נוסח טפסי בקשות המשיכה, טפסים שיידרשו לצורך ביצוע המשיכה, ולוחות הזמנים לביצוע המשיכה, לרבות ביחס למוצרים שלגביהם לא נקבעו עד כה לוחות זמנים לביצוע המשיכה.

10. חסמי כניסה ויציאה

10.1. חסמי כניסה

חסמי הכניסה העיקריים לפעילות החברה קבועים בדינים הרלוונטיים השונים:

- רשיונות והיתרים - תחום הפעילות של החברה הינו רוויי רגולציה. ניהול קרן השתלמות יכול להיעשות רק בידי מי שמחזיק ברשיונות הניתנים לפי חוק, כאמור בסעיף 9.1 לעיל. ניהול של קופות גמל יכול להיעשות רק בידי מי שמחזיק ברשיון חברה מנהלת. החזקה של יותר מ-5% מאמצעי השליטה בחברה מנהלת מותנית בקבלת היתר לאחזקת אמצעי שליטה מהממונה, ושליטה בחברה מנהלת מותנית אף היא בקבלת היתר שליטה מהממונה. על פי הוראות הדין, חברה מנהלת אינה רשאית לעסוק בכל פעילות אחרת, למעט ניהול קופות גמל או החזקה בסוכן ביטוח תאגיד.
- תקנון קרן ההשתלמות (שלפיו בלבד נקבעות החובות והזכויות של העמיתים), וכן כל שינוי בו, חייב לקבל את אישור הממונה. כמו-כן, כל שינוי במסמכי ההתאגדות של החברה המנהלת חייב להיעשות באישור הממונה.
- הון עצמי - חברה מנהלת נדרשת להון עצמי מזערי (ראה סעיף 9.3.1 לעיל).

10.2. חסמי יציאה

- חסמי היציאה העיקריים מפעילות בשוק ההשתלמות קבועים אף הם בדינים השונים:
- פירוק או חיסול של חברה מנהלת כפופים לפיקוחו של הממונה ולהוראותיו. הממונה רשאי להורות לחברה המנהלת לפעול בדרך מסוימת במסגרת חיסול עסקיה, או לפנות לבית המשפט בבקשה למתן צו שהפירוק יהיה בידי בית המשפט ו/או בפיקוחו.
- כל העברת אמצעי שליטה בחברה מנהלת מחייבת את אישור הממונה ומחייבת את הרוכש לקבל את ההיתרים הנדרשים המפורטים בסעיף 10.1 לעיל.
- העברת פעילות ניהול קרן ההשתלמות לחברה מנהלת אחרת, כמו גם מיזוג, פיצול, הפסקת פעילות או פירוק מרצון, חייבים לקבל את אישורו מראש של הממונה.

10.3. היתר להחזקת אמצעי שליטה

בהתאם להוראות הדין, החזקת אמצעי שליטה ושליטה בחברה מנהלת של קופת גמל, כפופים לקבלת היתר מאת הממונה. בחודש דצמבר, 2013 ועל רקע מיזוג של חברות אחרות מקבוצת מנורה-מבטחים ופטירתו של מר מנחם גורביץ ז"ל, עודכן היתר השליטה בקבוצה ובכלל זה בחברה, וניתן ליורשות (שתי בנותיו) של המנוח מר מנחם גורביץ ז"ל.

בהיתר נקבעו, בין היתר, התנאים העיקריים כדלקמן: הוראות בדבר שימור גרעין השליטה¹ במלוא שרשרת השליטה בתאגידים נשוא ההיתר, וזאת בדרך של הגבלות על שיעבוד, מכירה, העברה של גרעין השליטה בתאגידים הנ"ל, לרבות בדרך של הנפקה; הוראות בדבר הפקדה בידי נאמן (עו"ד ישראלי) על פי כתב נאמנות, של תעודות מניה המייצגות לפחות את גרעין השליטה בחברה וכן חתימה על יפויי כוח לנאמן על אמצעי השליטה שימנה המפקח למכירת מניות גרעין השליטה, בהתקיים תנאים המפורטים בהיתר.

¹ לעניין זה, "גרעין שליטה" - 50.01% בכל אחד מאמצעי השליטה, במישרין או בעקיפין, בדילול מלא של כלל אמצעי השליטה בתאגיד הרלוונטי.

11. גורמי ההצלחה הקריטיים והשינויים החלים בהם

גורמי ההצלחה הקריטיים בתחומי פעילות החברה הינם, בין היתר, היערכות מהירה לשינויים רגולטוריים, איתור הצרכים של העמיתים, כפי שהם מאופיינים על ידי המתווכים הפועלים בענף ועל ידי האורגנים הרלוונטיים בחברה, מתן מענה מתאים לצרכים המשתנים של ערוצי ההפצה השונים, יכולת שימור לקוחות קיימים וגיוס לקוחות חדשים, יכולת השגת תשואות עודפות לאורך זמן ביחס למדדי ההשוואה ולעומת גופים מתחרים, יעילות תפעולית, בקרה יעילה, שיעור דמי הניהול, תמהיל ומגוון מסלולי השקעה, שימור ורכישת הון אנושי איכותי ומתן שירות ומידע איכותי וזמין ללקוח.

12. השקעות

12.1. ניהול תיק ההשקעות של כספי העמיתים בקרן ההשתלמות ושל נכסי החברה המנהלת (נוסטרו) מתבצע בכפוף להוראות הדין השונות בהתאם למדיניות ההשקעות שנקבעה ע"י דירקטוריון החברה במטרה להשיא תשואה אופטימאלית ביחס לסיכון.

12.2. אגף ההשקעות של מנורה מבטחים ביטוח מנהל את ההשקעות של קרן ההשתלמות תוך ניצול הידע והמומחיות הנדרשים בתחומי ההשקעות השונים. באגף השקעות הוקמו צוותי השקעה מתמחים בהשקעות בחו"ל, במניות בישראל, בנכסי חוב, בנדל"ן בישראל ובחו"ל, מערך אשראי לא סחיר ובקרנות השקעה. מתקיימת הפרדה בין ניהול כספי החברה המנהלת (נוסטרו) לבין ניהול כספי העמיתים.

באגף קיימים צוות דיווח ובקרה - "מידל אופיס" וצוות מחקר ודירוג. אגף השקעות מסתייע באופן שוטף ביעוץ משפטי ובמערך ניהול הסיכונים.

בנוסף, באגף הכספים במנורה ביטוח קיימת יחידת המערך העורפי - "בק אופיס", תחת תחום חשבונות השקעות, אשר אחראית על קליטה, רישום ובקרת ביצוע של עסקאות בנכסי השקעה.

12.3. החלטות ההשקעה בפועל מתקבלות על ידי מנהלי התחומים באגף ומנהלי ההשקעות השונים, תוך הסתייעות בצוות המחקר והאנליזה ובעבודות מחקר חיצוניות בארץ ובחו"ל, פגישות שוטפות עם מומחים מקצועיים בתחום, והכל בכפוף ובמסגרת המדיניות המאושרת. נכסי העמיתים, מושקעים בהשקעות סחירות ושאינן סחירות בהתאם למגבלות הקבועות לעניין זה בתקנות כללי ההשקעה ובהתאם למדיניות ההשקעות המאושרת על ידי ועדת ההשקעות והדירקטוריון. התשואה המושגת נזקפת לטובת העמיתים, בניכוי דמי ניהול.

ועדת ההשקעות של החברה מתכנסת אחת לשבועיים. הוועדה מקבלת דיווחים כלכליים שונים ומגוונים - סקירת מאקרו בארץ ובחו"ל, נתונים כלכליים עיקריים בארץ ובחו"ל, סקירת פעילות ההשקעות שבוצעה מאז מועד ההתכנסות הקודמת, מבנה תיק ההשקעות העדכני למועד התכנסות הוועדה, דוחות חשיפה לקבוצות לווי, דוחות חשיפה לענפי משק, סקירת הצבעות החברה באספות כלליות של גופים שנכסי קופות הגמל והפנסיה מושקעים במניותיהם, דיווחים ספציפיים על השקעות מסוימות ועוד, וכן חומר רקע וניתוחים שונים המתייחסים להשקעות אשר מובאות לאישור הוועדה. הוועדה מקיימת דיון על מבנה תיק ההשקעות, הצורך בהתאמתו למצב השוק העדכני, שינויים בתמהיל ההשקעות, חשיפות לתחומים מסוימים, חשיפות לקבוצות עסקיות מסוימות וכד'.

אחת לשנה, בסמוך לתום השנה, קובעת וועדת ההשקעות תוכנית הקצאת נכסים (Asset Allocation) לשנה הקלנדרית הבאה ביחס לאפיקי ההשקעה השונים. תוכנית זאת כוללת מדדי ייחוס רלוונטים שיאפשרו לפקח ולבקר אחר ביצועי ההשקעות של הקופה. תוכנית זו מובאת לדיון ולאישור הדירקטוריון, כמתחייב מהוראות הדין. הקצאת הנכסים הנקבעת כאמור אינה קשיחה, ויכולה להגיב להתרחשויות בשוקי ההון בארץ ובעולם.

12.4. ככלל, אסטרטגיית ההשקעה של קרן ההשתלמות מתאפיינת בניסיון להגיע לאופטימיזציה של היחס בין תשואה לסיכון:

קרן ההשתלמות היא מוצר לטווח בינוני, אולם בשל הטבות המס, חלק ניכר מהכספים נשאר בקרן גם לאחר שחלפו שש שנים והחשבון הפך לנזיל. כמו כן, הקרן בעלת צבירות משמעותיות ובעלת פוטנציאל צמיחה עתידית. על כן, גם השקעות קרן ההשתלמות מאופיינות כהשקעה ארוכת טווח, בדומה לקופות הגמל לחסכון.

לפירוט נוסף על מבנה ניהול ההשקעות, תשואות וניתוח תרומת אפיקי השקעה לתשואות ראה בדו"ח דירקטוריון ובסקירת ההנהלה.

13. ניהול סיכונים

13.1. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים

תהליך ניהול הסיכונים בחברה מונחה על ידי דרישות רגולטוריות הרלוונטיות שפורסמו בשנים האחרונות.

ניהול הסיכונים הינו פעילות חוצת-ארגון המבוססת על שלושה קווי הגנה:

- הגורמים העסקיים אשר נוטלים את הסיכונים, אחראים לזיהוי, הערכה ניטור ודיווח הסיכונים המובנים בפעילותם ובמערכות המשמשות אותם, לרבות הגדרת בקורות בתהליכים ונהלים פנימיים. הגורמים העסקיים נעזרים ביחידות תומכות הכוללות: כספים, מערכות מידע ותחום ניהול הסיכונים.
- תחום ניהול סיכונים אחראי על גיבוש מסגרת ניהול סיכונים, פיתוח כלים ושיטות להערכת הסיכונים לחשיפות הקיימות והפוטנציאליות. תחום ניהול סיכונים הינו יחידה בלתי תלויה בגורמים העסקיים נוטלי הסיכון ומשתף פעולה עם יחידות החשבות וההשקעות. יצוין כי מנורה ביטוח מספקת את שירותי ניהול השקעות וניהול סיכונים לחברה במסגרת הסכם מתן שירותים בין החברות. מנהלת הסיכונים של החברה הינה מנהלת הסיכונים של הגופים המוסדיים בקבוצה וכפופה מקצועית למנהל מערך הסיכונים הקבוצתי (ראה סעיף 1.2 לעיל).
- הביקורת הפנימית אשר מבקרת באופן בלתי תלוי תהליכים פנימיים וכן עוקבת אחר תיקון ליקויים שזוהו.

13.2. ניהול סיכונים פיננסיים (שוק נזילות ואשראי)

מטרת ניהול סיכונים הינה ניהול שקול של הסיכונים באופן שימקסם את התשואה תוך שמירה על מגבלות סיכון שנקבעו מראש בהתאם לסובלנות החברה לסיכון ועמידה בדרישות רגולטוריות. האחריות לניהול הסיכונים הפיננסיים מחולקת בין האורגנים השונים בחברה החל מהדירקטוריון, דרך ועדות השקעה, ועדת אשראי, אגף השקעות, מחלקת מחקר ודירוג, מחלקת דיווח ובקרה (מידל אופיס) ותחום ניהול סיכונים.

מנהלי השקעות מבצעים בפועל את בחירת הנכסים במסגרת ההקצאה האסטרטגית שאושרה להם, תוך עמידה בנהלים ובמדרג הסמכויות לביצוע פעולות השקעה תוך הבנת הסיכונים הגלומים באסטרטגיות ההשקעה בהן הם בוחרים וגילוי רמת ביצועים המצדיקה את רמת הסיכון שנלקח.

בחברה פועלות ועדות השקעה עבור כספי עמיתים אשר תפקידן, בין השאר, לפקח על מגבלות חשיפה וניהול סיכונים בחברה שאושרו בדירקטוריון.

דירקטוריון החברה קובע ומאשר אחת לשנה את מדיניות ההשקעות ומדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים בתיק המנוהל (תיק הנכסים בו סיכוני השוק והאשראי מושתתים על העמית), וכן מדיניות השקעות וניהול סיכונים בתיק הנוסטרו של החברה המנהלת. מסמכי מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים כוללים בין היתר הגדרת תחומי אחריות, מגבלות חשיפה וסיכון, כלים למדידת הסיכון וכללי דיווח.

הסיכונים הפיננסיים מנוהלים בעיקר באמצעות קביעת טווחי השקעה מותרים לסוגי הנכסים השונים תוך התייחסות לפיזור, בין השאר, לפי מנפיקים, בסיס הצמדה וענפי משק. המגבלות נקבעות ברמת החשיפה לגורמי הסיכון (כמשקל מסך הנכסים בתיק) והסיכון היחסי ביחס למדד הסמן. תפקידה של מחלקת דיווח ובקרה באגף השקעות (מידל אופיס) לנטר באופן שוטף את מגבלות החשיפה, להתריע על חריגות ולדווח, ע"פ העניין, לוועדות ההשקעה. ניטור אחר מגבלות הסיכון מתבצע ע"י תחום ניהול הסיכונים על בסיס רבעוני.

כמו כן, במסלולי ההשקעה (כספי עמיתים) מתבצע ע"י תחום ניהול סיכונים חישוב של מדדי ביצוע מתואמי סיכון, ניתוח השפעת תרחישי קיצון ומבחני רגישות. מדידת הסיכונים הפיננסיים מתבצעת באמצעות תוכנות מתקדמות לכימות סיכונים שוק ובאמצעות מערכת מיכונית לניטור מגבלות חשיפה. ניהול סיכון נזילות מבוסס בעיקר על שמירת רמה מינימאלית של שיעור נכסים סחירים ומזומנים בתיק הנכסים. במסלולי ההשקעה (כספי עמיתים) הערכת הסיכון מתבצעת ע"י חישוב מדד הנזילות. ניטור הסיכון הינו כי הערכת סיכון הנזילות אינה עולה על הסף הרצוי ותואם את מאפייני הקופה והעמיתים (כגון שווי קופה, גיל עמיתים, משיכות וכדומה). בנוסף, על פי הצורך, נבחנת יכולת ההנזלה של מסלול ההשקעה תחת תרחישים שונים.

פעילות האשראי נעשית בכפוף לתקנות ההשקעה וחוזרי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון אשר מתווים תשתית לתמיכה ניהולית, מקצועית ותפעולית וזאת על מנת להבטיח מנגנוני בקרה ופיקוח לניהול סיכונים האשראי. הפעילות נעשית בהתאם למדיניות ההשקעות, מדיניות האשראי ומדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים המאושרות מידי שנה על ידי הדירקטוריון. מסמכי המדיניות כוללים עקרונות ניהול סיכונים אשראי בתיק הנכסים, לפי מאפיינים שונים כגון חשיפה לתאגיד ולקבוצת תאגידים, פיזור לפי ענפי משק וחתכים לפי דרוג. הלוואות מותאמות ואשראי לא סחיר אחר ניתנים בהתאם למדיניות האשראי הלא סחיר ועל פי נהלים פרטניים. בקבוצה פועלות ועדת אשראי פנימית וועדת משנה לאשראי אשר מונו על ידי ועדת השקעות ואושרו על ידי הדירקטוריון. תפקידיהן בין היתר, לדון ולאשר בהתאם למדרג סמכויות ולפי העניין, עסקאות של אשראי לא סחיר, בכפוף למסמכי המדיניות וחוזרי הממונה. ברמת העסקה הבודדת, הערכת הסיכון מתבססת, בין היתר, על אנליזות ודרוגים. ככל שאין דרוג חיצוני החברה משתמשת, במידת האפשר, במודל דרוג אשראי פנימי שאושר על ידי הדירקטוריון והממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון. בעסקאות הנעשות בשיתוף עם בנק, ניתן לקבל את עיקרי הדרוג של הבנק בתנאים מסויימים כפי שהורה הממונה. ניתן לבצע עסקאות לא מדורגות או בדרוג הנמוך מדרוג השקעה בתנאים מסויימים כהגדרתם בהוראות הממונה ובכפוף לנהלי החברה. בעסקת אשראי המועלית לאישור ועדת משנה לאשראי מוגשת חוות דעת של תחום ניהול סיכונים. כמו כן, ברמת החשיפה הכוללת, מתבצעת בתחום ניהול סיכונים הערכת הסיכון הגלום בפרווחי האשראי של נכסי החוב בעיקר באמצעות תרחישי קיצון. בחברה מתבצע תהליך לאיתור וסיווג חובות בעייתיים ומונה מרכז חובות בעייתיים בהתאם לדרישות הממונה. מרכז חובות בעייתיים מבצע הערכה שוטפת של תיק האשראי ומאתר חובות בעייתיים. לאחר איתור וניתוח החובות הבעייתיים, דנה ועדת האשראי הפנימית בהמלצת מרכז החובות הבעייתיים ומחליטה על אופן סיווג החוב. דיווח תקופתי על חובות בעייתיים נמסר לוועדות השונות. ראה פירוט בנושא גורמי סיכון בסעיף 20 להלן.

14. הון אנושי

מלוא שירותי הניהול לחברה ניתנים על ידי מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "מנורה מבטחים פנסיה") וגופים מוסדיים נוספים מקבוצת מנורה מבטחים, ראה לעניין זה סעיף 21 להלן. לאור האמור, החברה אינה מעסיקה עובדים. ראה פירוט של נושאי המשרה הבכירים בסעיף 23 להלן. נושאי המשרה היחידים שפעילותם מיועדת עבור החברה בלבד ועל כך הם מתוגמלים הינם מנכ"ל החברה והדירקטורים החיצוניים המכהנים בחברה. לעניין מבנה ועלות העסקתם ראה סעיף 24 להלן.

15. שיווק והפצה

החברה משווקת את מוצריה ושירותיה במספר ערוצי שיווק והפצה שהעיקריים בהם הינם כדלקמן:

15.1. החברה מפיצה את המוצרים הפנסיוניים שלה באמצעות יועצי ההשקעות ו/או היועצים הפנסיוניים של הבנקים (להלן - "היועצים") - עיקר הפעילות של החברה מול אפיק זה הינה להביא את מוצרי שירותי החברה למודעות של היועצים ולספק להם מידע ומסמכים שיווקיים בהתאם. הייעוץ שנותנים הבנקים ללקוחותיהם אובייקטיבי ונטול העדפות.

יצוין כי נכון למועד דו"ח זה החברה חתמה על הסכמי הפצה עם הבנקים הבאים: בנק דיסקונט לישראל בע"מ, בנק מסד בע"מ, בנק מזרחי-טפחות בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק אוצר החייל בע"מ, בנק איגוד בע"מ ובנק הפועלים בע"מ.

בשנת 2017 המשיך ערוץ זה להגדיל באופן איטי אך עקבי את היקף פעילותו. ההכנסות מלקוחות ערוץ זה מהווה כ- 9% מהכנסות החברה.

15.2. החברה נעזרת במערך של מנהלי תיקים עסקיים ומתכננים פנסיוניים, למעסיקים וללקוחות של מנורה מבטחים פנסיה, הפוזרים ברחבי הארץ ועומדים בקשר רצוף עם מעסיקים ועם העמיתים של החברה. מנורה מבטחים פנסיה מפעילה במסגרת אגף קשרי הלקוחות שלה מערך של מתכננים פנסיוניים לשימור לקוחות וגיוס עמיתים חדשים. מערך השירות לעמיתים ולמעסיקים כולל פריסה ארצית שלשכות שירות, שירות אישי הניתן על ידי מוקד שירות לקוחות (Contact Center) ואתר אינטרנט (המספק, בנוסף למידע כללי בנושאי פנסיה וגמל, גם מידע אישי לעמית ולמעסיק). מערך השיווק מספק מטריה שיווקית מכירתית הכוללת: צירוף מעסיקים חדשים, צירוף עמיתים חדשים, מתן שירותי שיווק פנסיוני והדרכה ביחס לקרן ההשתלמות בניהולה של החברה וכיוצא באלה.

15.3. מתווכים שונים, ובעיקר סוכנויות הסדר וסוכני ביטוח, לרבות דרך מנורה ביטוח. הטיפול בעמיתים האמורים נעשה על ידי הסוכנים. יצוין, כי שיתוף פעולה זה נוצר בחלק מהמקרים עקב רצון חלק מהמעסיקים בטיפול כולל בתנאים הסוציאליים של עובדיהם, טיפול שכולל גביה ושילוב בין מוצרים שונים כמו קרנות פנסיה, ביטוחי מנהלים, קופות גמל, קרנות השתלמות ולעיתים גם ביטוחים כלליים. סוכנויות ההסדר והסוכנים מתוגמלים עבור צירוף מבטחים ועמיתים חדשים, על פי הכללים הנהוגים במנורה מבטחים ביטוח וביתר חברות הביטוח. תגמול הסוכנים ומנהלי ההסדר נעשה באמצעות תשלום עמלות נפרעים ו/או עמלות יעד. החברה אינה נושאת בהוצאות המשרד של סוכני הביטוח שפועלים מולה. יצוין כי מנורה מבטחים פנסיה, התקשרה עם מנורה מבטחים ביטוח בהסכם, לפיו תנהל מנורה מבטחים ביטוח עבור החברה את ההתקשרויות שבין החברה לבין סוכני ביטוח כאמור לעיל. ההכנסות מלקוחות ערוץ זה מהווה כפעילות שולית אצל החברה.

עד כה לא הגבילה הרגולציה את השיעור שמשולם למתווכים אלו, ועל כן נקבעות העמלות המשולמות להם במסגרת מו"מ. טיטות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דמי עמילות) עשויה להטיל הגבלות על שיעור זה.

15.4. פנייה ישירה למעסיקים/ארגוני עובדים, בין היתר על דרך של השתתפות במכרזים המתפרסמים על ידם.

15.5. קיום כנסים מקצועיים/שיווקיים.

15.6. להלן מידע בדבר עלויות רכישה ועמלות שנתיות של קרן ההשתלמות:

עמלות יעדים		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
אלפי ש"ח		
635	772	959

יועץ פנסיוני :
בנקים

15.7. להלן שיעור דמי הגמולים של העמיתים במסגרת הייעוץ מסך דמי הגמולים :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
8.85%	9.93%	9.90%

יועץ פנסיוני :
בנקים

16. ספקים ונותני שירותים

הסכם בין החברה למנורה מבטחים פנסיה - ראה סעיף 21 להלן.

17. רכוש קבוע ומיתקנים

נכון לסוף שנת 2017 לחברה אין רכוש קבוע בבעלותה. החברה עושה שימוש ברכוש לא מהותי, שהינו בבעלות מנורה מבטחים פנסיה וזאת בהתאם להסכם בין הצדדים (ראה סעיף 210 להלן).

18. עונתיות

פעילות החברה אינה מתאפיינת בעונתיות, הפקדות לקרן מתפלגות באופן נורמלי על פני השנה כאשר ההפקדות בחודש דצמבר גבוהות במקצת לעומת ההפקדות בחודשים האחרים בגלל הפקדות של עמיתים עצמאיים.

להלן התפלגות ההפקדות רבעוניות בקרן ההשתלמות :

2015		2016		2017		
%	אלפי ש"ח	%	אלפי ש"ח	%	אלפי ש"ח	
24%	40,728	24%	40,308	27%	41,928	רבעון 1
24%	41,395	24%	40,333	23%	35,535	רבעון 2
25%	42,978	26%	43,510	26%	40,177	רבעון 3
27%	44,935	26%	46,526	24%	39,857	רבעון 4
100%	170,036	100%	170,677	100%	157,497	סה"כ

19. נכסים לא מוחשיים

- החברה משתמשת במוניטין של קבוצת מנורה מבטחים שנצבר במהלך השנים.
- החברה משתמשת לצורך פעילותה בסמליל (לוגו), אשר נרשם כסימן מסחר. הסמליל משתלב בקו השיווקי של קבוצת מנורה מבטחים.
- לחברה מאגר מידע בבעלותה לגבי קרן ההשתלמות אומגה ועמיתיה.

20. גורמי סיכון

להלן גורמי הסיכון המשפיעים על רווחיות החברה ויציבותה וכן גורמי סיכון במוצרים שבניהולה של החברה בעלי השלכה מהותית על תוצאות החברה :

הסיכון	גורם הסיכון	השפעה			דרכי התמודדות
		גדולה	בינונית	קטנה	
סיכוני מאקרו					
סיכונים פיננסים	שחיקת שווי נכסי הקופות כתוצאה משינויי בגורמי שוק יוביל לפגיעה בדמי ניהול.		X		פיזור תמהיל התיקים המנוהלים וקביעת מגבלות ניהול סיכונים כגון מגבלות חשיפה, מעקב תרחישים, השוואה מול מדדי יחוס וכד'.
סיכונים ענפיים					
רגולטורי	שינויים בהוראות ההסדר התחיקתי.	X			
תנאי תחרות	שינויים מבניים בתחום החיסכון לטווח ארוך לרבות מוצרים חדשים.	X			
סיכונים מיוחדים לחברה					
פגיעה בדמי ניהול	שימור תיק- ניוד כספים לגורמים מתחרים בשוק, עזיבה של עמיתים לקרנות אחרות וכד'.	X			פעולות שימור לקוחות, ושיווק הקופה ללקוחות חדשים.
ריכוזיות למעסיק	ניוד כספים של מעסיק גדול בקופה.		X		פעולות שימור לקוחות, ושיווק הקופה ללקוחות חדשים.
עסקיים	חובות מעסיקים			X	מעקב שוטף אחר פיגורי תשלומים של מעסיקים.
תפעוליים	כשל או ליקוי תפעולי במערכות, תהליכים, אירוע חיצוני לרבות		X		יישום בקורות בתהליכים.

דרכי התמודדות	השפעה			גורם הסיכון	הסיכון
	קטנה	בינונית	גדולה		
				מעילות והונאות, אירועי סייבר וכו'.	
	X			הפסדים מתביעות משפטיות ו/או עיצומים.	משפטיים

21. הסכמים מהותיים

הסכמים עם מנורה מבטחים פנסיה - החברה התקשרה עם מנורה מבטחים פנסיה במספר הסכמים, שבמסגרתם היא מספקת לחברה את מלוא שירותי הניהול והתפעול (בין בעצמה ובין באמצעות הבנק הבינלאומי), לרבות שירות לקוחות טלפוני ע"י המוקד הטלפוני של מנורה מבטחים פנסיה ושירותי קבלת קהל בסניפיה שברחבי הארץ, הנדרשים לניהול קרן ההשתלמות שבניהול החברה. כמו כן מספקת מנורה מבטחים פנסיה לחברה שירותי שיווק שונים ביחס ביחס לקרן ההשתלמות אומגה שבניהול החברה. עד ליום 31 בדצמבר, 2017 החברה קבלה את שירותי התפעול מממפי"ג והבנק הבינלאומי מראשון לישראל, החל מיום 1 בינואר, 2018 השירותים המשלימים האלו מסופקים באמצעות לאומי שירותי שוק ההון בע"מ.

22. תחזיות אחרות והערכות לגבי עסקי החברה

תחזיות אחרות והערכות לגבי עסקי החברה

החברה מעריכה כי תימשך מגמת השיפור בשימור התיק הקיים אשר החלה במחצית השנייה של שנת 2015. מגמת השיפור בהצטרפות עמיתים חדשים צפויה להיחלש, לאור הפיכתה של הקרן לקרן סקטוריאלית. החברה צופה שהמשך המגמה של ירידה בדמי הניהול תימשך גם בשנים הקרובות. **המידע המובא לעיל הינו מידע צופה פני עתיד, וככזה, המידע אינו וודאי לגבי העתיד, ועלול שלא להתממש, כולו או חלקו. המידע הצופה פני עתיד מבוסס על מידע הקיים בחברה בתאריך הדוח, וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה נכון לתאריך הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או משתמעות ממידע זה, בין היתר, בשל שינויים שיחולו בגורמי הסיכון המפורטים בסעיף 20 לעיל.**

חלק ד' - היבטי ממשל תאגידי

23. הדיקטורים של החברה המנהלת

23.1. דירקטורים המכהנים נכון למועד דוח זה:

שם מספר ת.ז. תאריך לידה ונתינות	מען להמצאת כתבי בית דין	חברות בועדות דירקטוריון (כן/לא)	עובד של החברה, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין בה - התפקיד או התפקידים שהוא ממלא.	התאריך בו החלה כהונת הדירקטור	השכלה ועיסוק עיקרי במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור.	בן משפחה של בעל ענין אחר (כן/לא)	דח"צ בעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית כאמור בתקנה 2(3)	דח"צ בעל מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הפנסיה או הביטוח כאמור בתקנה 2(א)
מר יהודה בן אסאייג ת.ז. 057455081 20.3.1962 ישראלית	רח' עיר שמש 24, תל אביב	-	מכהן כמנהל הכללי של מנורה מבטחים ביטוח. וכדירקטור במנורה מבטחים גיוס הון בע"מ, במנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ ומנורה נכסים והשקעות בע"מ.	25.9.2008	תואר ראשון בכלכלה ומדע המדינה, תואר שני במנהל עסקים, בוגר תכנית המנהלים AMP (אוניברסיטת הארוורד). חבר הנהלת האופרה הישראלית ויו"ר ועדת הכספים של האופרה הישראלית. בעבר, כיהן כמנכ"ל במנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ, כיו"ר דירקטוריון במנורה מבטחים פיננסים בע"מ ואורות סוכנות לביטוח חיים (2005) בע"מ וכדירקטור בשומרה חברה לביטוח בע"מ ובדן - חברה לתחבורה ציבורית בע"מ.	לא	--	--
מר יעקב שגיא ת.ז. 06062236 5.9.1945 ישראלית	ההסתדרות 19/1 הוד השרון	-	סמנכ"ל כספים לשכת המהנדסים והאדריכלים.	29.5.2013	חשב שכר בכיר. לשעבר חשב שכר בלשכת המהנדסים והאדריכלים.	לא	-	-
מר יחיאל אורבך ת.ז. 007294390 1949 ישראלית	רח' אשר ברש 8, הרצליה	-	-	25.9.2008	תואר ראשון בהנדסת תעשייה וניהול. ניהול פרויקטים בתעשייה האווירית	לא	-	-

שם מספר ת.ז. תאריך לידה ונתינות	מען להמצאת כתבי בי דין	חברות בועדות דירקטוריון (כן/לא) דירקטור חיצוני או בלתי תלוי (כן/לא)	עובד של החברה, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין בה - התפקיד או התפקידים שהוא ממלא.	התאריך בו החלה כהונת הדירקטור	השכלה ועיסוק עיקרי במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור.	בן משפחה של בעל ענין אחר (כן/לא)	דח"צ בעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית כאמור בתקנה 2(א)	דח"צ בעל מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הפנסיה או הביטוח כאמור בתקנה 2(א)
מר גיל שביט ת.ז. 056358591 8.3.1960 ישראלית	מישר 20, ראש העין	חבר ועדת הביקורת	מנכ"ל הסתדרות המהנדסים ומנכ"ל לשכת המהנדסים.	28.8.2016	תואר ראשון במשאבי אנוש ותואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת בן גוריון. מנכ"ל הסתדרות המהנדסים ומנכ"ל לשכת המהנדסים.	לא	-	-
גב' יעל גרינולד ת.ז. 55902548 31.7.1959 ישראלית	א.בן יהודה 4 הוד השרון	-	משנה למנכ"ל, מנהלת אגף שיווק ומכירות במנורה מבטחים פנסיה ובמנורה מבטחים ביטוח בע"מ כמו כן, מכהנת כיו"ר דירקטוריון אורות סוכנות לביטוח חיים (2005) בע"מ.	12.1.2012	תואר ראשון בסוציולוגיה ולימודי עבודה ותואר שני במנהל עסקים. משנה למנכ"ל, מנהלת אגף שיווק ומכירות במנורה מבטחים פנסיה.	לא	-	-
מר שמואל שורץ ת.ז. 30767032 1.1.1950 ישראלית	סמטת גולי קניה 12, תל אביב	דירקטור חיצוני. חבר ועדת הביקורת וחבר ועדת דירקטוריון לפיקוח על ההשקעות.	-	4.6.2015	רואה חשבון; תואר ראשון כלכלה (חשבונאות) סוציולוגיה ואנתרופולוגיה מאוניברסיטת חיפה; תואר שני במנהל עסקים. עד אפריל 2012 מבקר פנימי ראשי של מנורה מבטחים ביטוח בע"מ ומנורה מבטחים פיננסים בע"מ. דירקטור וחבר ועדת השקעות (נוסטרו) בש.שלמה חברה לביטוח בע"מ. מרצה ומרכז אקדמי במרכז להשתלמויות שליד אוניברסיטת בר אילן. לשעבר יו"ר ועדת השקעות ונח"צ של קופת התגמולים של	לא	כן	כן

שם מספר ת.ז. תאריך לידה ונתינות	מען להמצאת כתבי דין	חברות בועדות דירקטוריון (כ/לא) דירקטור חיצוני או בלתי תלוי (כ/לא)	עובד של החברה, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין בה - התפקיד או התפקידים שהוא ממלא	התאריך בו החלה כהונת הדירקטור	השכלה ועיסוק עיקרי במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור	בן משפחה של בעל ענין אחר (כ/לא)	דח"צ בעל מומחיות חשבונאית או כשירות מקצועית כאמור בתקנה 2(3)	דח"צ בעל מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הפנסיה או הביטוח כאמור בתקנה 2(א)
					עובדי אל על, יו"ר ועדת השקעות ודירקטור בקרן ידע לאקדמאים במח"ר.			
מר איתי יעקב ת.ז. 38259735 27.11.1975 ישראלית	כצנלסון 6, קרית אונו	-	משנה למנכ"ל, מנהל אגף מוצרים ופיתוח במנורה מבטחים פנסיה.	3.5.2015	תואר ראשון ושני בכלכלה מאוניברסיטת תל אביב. משנה למנכ"ל, מנהל אגף מוצרים ופיתוח (ולפני כן - אגף הגמל) במנורה מבטחים פנסיה. לשעבר מנכ"ל מנורה מבטחים גמל בע"מ (עד למועד מיזוגה למנורה מבטחים פנסיה).	לא	-	-
מר דוד קאפח ת.ז. 041968306 1945 ישראלית	שד' דוד המלך 47, תל-אביב	דירקטור חיצוני. חבר ועדת הביקורת	-	19.2.2018	תואר ראשון בכלכלה וסוציולוגיה, תואר שני במנהל עסקים. יועץ כלכלי ופיננסי, יו"ר הנהלת תיאטרון מחול ומרכז אתני רב תחומי ענבל, יו"ר הנהלת ביה"ס הגבוה למנהל כספי לרשויות המקומיות בישראל (בהתנדבות). לשעבר מנכ"ל בנק דקסיה ישראל בע"מ ויו"ר דירקטוריון ומנכ"ל דקסיה ישראל הנפקות בע"מ	לא	כן	לא

23.2. דירקטורים שסיימו כהונתם במהלך שנת הדוח:

שם	מס' ת.ז.	מען להמצאת כתבי בי דין	חברות בועדות דירקטוריון (כן/לא)	התאריך בו הסתיימה כהונת הדירקטור
מר יעקב וידר	ת.ז. 107528142	בן יהודה 71, הרצליה	דירקטור חיצוני או בלתי תלוי (כן/לא)	
			דירקטור חיצוני. יו"ר ועדת ביקורת וחבר ועדת דירקטוריון לפיקוח על ועדת ההשקעות.	24.9.2017
מר משה ויינגרטן	ת.ז. 057448912	רחוב עמנואל טובים 1, תל אביב	דירקטור חיצוני. חבר ועדת הביקורת וחבר ועדת דירקטוריון לפיקוח על ועדת ההשקעות.	31.1.2018
מר משה מורגנשטרן	ת.ז. 034269555	מנחם בגין 88, פתח תקווה	-	13.8.2017

23.3. פרטי נושאי המשרה הבכירים של החברה

שם מספר ת.ז. תאריך לידה	התפקיד שהוא ממלא בחברה ; בחברה בת או בחברה קשורה של החברה או בבעל ענין בה	התאריך בו החל כהונתו	בעל בחברה (כן/לא) ; בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בחברה (כן/לא).	השכלה ונסיונו העסקי
מר משה קליין ת.ז. 065082299 23.2.1945	מנהל כללי.	1.1.2012	לא	מוסמך למדעים בהנדסת חשמל. עד 30.6.2009 והחל מיום 1.1.2012 - מנכ"ל מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ, לשעבר דירקטור בבינלאומי הראשון חיתום והשקעות בע"מ, לשעבר חבר ועדת השקעות של החברה
מר רן קלמי ת.ז. 033861758 22.3.1977	מנהל הכספים. כמו כן משמש כסמנכ"ל ומנהל אגף הכספים של מנורה מבטחים פנסיה, כדירקטור בשומרה חברה לביטוח בע"מ.	1.4.2013	לא	רואה חשבון מוסמך. תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב. שימש כמנהל הכספים של מנורה מבטחים גמל בע"מ (עד למיזוגה למנורה מבטחים פנסיה). בעבר שימש כמנהל כספים במנורה מבטחים פיננסיים בע"מ וכן דירקטור במנורה מבטחים ניהול תיקי השקעות בע"מ.
מר אלון אלפרט ת.ז. 024914020 3.5.1970	היועץ המשפטי ומזכיר החברה, ממונה על פניות הציבור. כמו כן משמש כסמנכ"ל, היועץ המשפטי ומזכיר החברה, ממונה על פניות הציבור והממונה על הציות והאכיפה הפנימית במנורה מבטחים פנסיה.	28.8.2016	לא	תואר ראשון במשפטים ותואר שנים במנהל עסקים מאוניברסיטת תל-אביב. שימש כיועץ משפטי, מזכיר החברה, ממונה על פניות הציבור והממונה על הציות והאכיפה פנימית במנורה מבטחים גמל בע"מ (עד למיזוגה למנורה מבטחים פנסיה). בעבר היה עו"ד עצמאי ובעלים ומנכ"ל חברה למתן שירותי ייעוץ לבתי השקעות בנוגע לאיסור הלבנת הון ולבקרת סיכונים, שימש כיועץ משפטי ראשי ואחראי תחום הרגולציה במגדל שוקי הון, והיה שותף ומנהל מחלקת שוק ההון במשרד עו"ד מ. פירון ושות'.

שם מספר ת.ז. תאריך לידה	התפקיד שהוא ממלא בחברה ; בחברה בת או בחברה קשורה של החברה או בבעל ענין בה	התאריך בו החל כהונתו	בעל בחברה (כן/לא) ; בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בחברה (כן/לא).	עניין השכלה ונסיונו העסקי
מר אלי הלל ת.ז. 27904655 20.11.1970	המבקר הפנימי. כמו כן מכהן כמבקר הפנימי של מנורה מבטחים פנסיה.	12.1.2012	לא	רואה חשבון מוסמך. תואר ראשון במנהל עסקים (התמחות בחשבונאות) מהמכללה למינהל. מבקר מערכות מידע מוסמך (CISA), הסמכה מקצועית ל- CERTIFIED INTERNAL AUDITOR (CIA) על ידי לשכת המבקרים הפנימיים (ארה"ב). לשעבר המבקר הפנימי של מנורה מבטחים גמל בע"מ (עד למיזוגה למנורה מבטחים פנסיה).

בנוסף לאמור לעיל, להלן פרטים על בעל תפקיד שאינו מוגדר כנושא משרה בחברה:

שם מספר ת.ז. תאריך לידה	התפקיד שהוא ממלא בחברה; בחברה בת או בחברה קשורה של החברה או בבעל ענין בה.	בו התאריך בתפקידו	החל בעל בחברה (כן/לא); בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בחברה (כן/לא).	עניין השכלה ונסיונו העסקי
מר יוני טל, ת.ז. 53343331 18.06.1955	מנהל ההשקעות הראשי. כמו כן מכהן כמשנה למנכ"ל ומנהל אגף השקעות של מנורה מבטחים ביטוח בע"מ, כמשנה למנכ"ל ומנהל השקעות ראשי במנורה מבטחים החזקות - חברת האם, וכדירקטור בחברות אחרות בקבוצה.	24.12.2013	לא	תואר ראשון בכלכלה ומנהל עסקים מאוניברסיטת בר אילן, תואר שני בכלכלה מאוניברסיטת בר אילן. מכהן כמשנה למנכ"ל ומנהל אגף השקעות מנורה מבטחים ביטוח בע"מ. בנוסף, משמש כדירקטור במנורה מבטחים נדל"ן בע"מ, מנורה מבטחים פיננסיים בע"מ ובחברות אחרות בקבוצה.
גב' רותי יהודיוף כהן ת.ז. 043028034 21.2.1981	מנהלת הסיכונים. כמו כן משמשת כמנהלת הסיכונים של מנורה מבטחים ביטוח בע"מ ושל מנורה מבטחים פנסיה בע"מ ושל שומרה חברה לביטוח בע"מ.	17.3.2014	לא	בוגרת תואר ראשון בסטטיסטיקה וכלכלה, מהאוניברסיטה העברית, בוגרת תואר שני (M.B.A) במנהל עסקים מהאוניברסיטה העברית. בעלת הסמכה Financial Risk Manager (FRM), מטעם ארגון GARP העולמי.

24. מדיניות תגמול בחברה

החל מחודש ינואר, 2014 מספקת מנורה מבטחים פנסיה את מלוא שירותי התפעול והניהול לחברה, בין בעצמה ובין באמצעות גופים מוסדיים נוספים בקבוצה המפוקחים על ידי הממונה וכן באמצעות הבנק הבינלאומי. ראה לעניין זה סעיף 21 לעיל. לאור העובדה כי כל שירותי הניהול והתפעול ניתנים לחברה על ידי גורמים חיצוניים ומשולמים על ידי מנורה מבטחים פנסיה - החברה אינה מעסיקה עובדים ואינה נדרשת לשלם את שכרם.

נושאי המשרה היחידים שפעילותם מיועדת עבור החברה בלבד, ועל כך הם מתוגמלים, הינם מנכ"ל החברה והדירקטורים החיצוניים המכהנים בחברה.

עלות העסקת המנכ"ל כוללת רכיב קבוע בלבד (ללא רכיבים משתנים ו/או בונוס) ומסתכמת לסך של 358 אלפי ש"ח בתוספת מע"מ.

התגמול המשולם לדירקטורים החיצוניים אושר בהתאם להוראות חוזר 9-4-2009 גמול לדירקטורים חיצוניים בגופים מוסדיים אשר החיל על גופים מוסדיים את הוראות תקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני (התש"ס-2000) בשינויים המחויבים.

להלן ריכוז התשלומים עבור הדח"צים המכהנים בחברה לשנת 2017:

סכום לפני מע"מ
אלפי ש"ח

דח"ץ	
שמואל שוורץ	77
יעקב וידר	53
משה ויינגרטן	75

התשלומים הם ברוטו ולפני ניכוי מס כחוק.

25. מבקר פנים

25.1. פרטי המבקר הפנימי

ביום 12 בינואר, 2012 מונה מר אלי הלל, רו"ח, למבקר פנים בחברה וזאת בהתבסס, בין היתר, על הכשרתו, כישוריו וניסיונו, התואמים את דרישות התפקיד, בהתחשב באופי והיקף הפעילות של החברה. המבקר הפנימי הינו עובד מנורה מבטחים פנסיה. המבקר הפנימי עומד בכל התנאים הקבועים בסעיף 3(א) לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992 ובהוראות סעיף 8 לחוק האמור וכן בהוראות סעיף 146(ב) לחוק החברות. למיטב ידיעת החברה, המבקר הפנימי אינו מחזיק ו/או לא החזיק, בתקופה הרלוונטית, בניירות ערך של החברה או של גוף קשור אליה.

25.2. היקף העסקה

היקף שעות העבודה השנתיות נקבע בהתאם לתכנית העבודה השנתית. במסגרת היקף השעות המתכנן נקבע היקף השעות המשוער לכל נושא ביקורת, בהתאם לניסיון העבר ולמהות הנושא הנבדק. כמו כן מוקצות שעות ביקורת גם לביקורות בלתי מתכננות. הביקורת בוצעה על ידי 5 מבקרים במשרה מלאה. כן נעזרה הביקורת במערך הביקורת של מנורה ביטוח (בנושאי השקעות ומערכות מידע) ובמיקור חוץ. היקף שעות הביקורת בשנת 2017 נאמד בכ-2,183 שעות.

25.3. תגמול

המבקר הפנימי מועסק על ידי מנורה מבטחים פנסיה בהסכם עבודה אישי במשרה מלאה ומקבל שכר חודשי, הפרשות סוציאליות ונלוות כמקובל וכן מענק תלוי יעדים, בהתאם למדיניות התגמול של מנורה מבטחים פנסיה. מנורה מבטחים פנסיה נושאת במלוא בשכרו ובהוצאותיו. דירקטוריון החברה סבור כי אין בהסדר זה כדי להשפיע על שיקול דעתו המקצועי של המבקר הפנימי.

26. פרטי רואה החשבון המבקר של החברה

רואי החשבון המבקרים של החברה ושל הקרן הינם E&Y קוסט פורר גבאי את קסירר, המכהנים בתפקידם החל משנת 2008. החל מיום 1 בינואר, 2015 משמש רו"ח טל חי-ציון כשותף האחראי על הביקורת בחברה. שכר באלפי ש"ח (לא כולל מע"מ):

2016	2017	
33	33	שכר בגין שירותי ביקורת:

27. אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

בהתאם להוראות הממונה, החברה מיישמת את הוראות סעיפים 302 ו-404 ל"חוק Sarbanes-Oxley" שנחקק בארצות-הברית. בחודש נובמבר, 2010 פרסם הממונה את חוזר 2010-9-7 שעניינו "בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים", אשר הסדיר את נוסח ההצהרות ומתכונת הגילוי וכן קבע את נוסח חוות דעת רואה החשבון המבקר ודוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

הוראות סעיף 302 קובעות כי המנכ"ל ומנהל אגף כספים, יחתמו כל אחד בנפרד על הצהרה בנושא בקורות ונהלים לגבי הגילוי. לצורך קיום ההליך הנדרש עפ"י ההנחיות האמורות, ביצעה החברה, בין היתר, בחינה של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי וקיום דיונים בהשתתפות הגורמים השותפים להכנת הדוחות הכספיים. הוראות סעיף 404 מיושמות בהתאם לחוזר הממונה 2009-9-10 שעניינו "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי". על פי החוזר, על גופים מוסדיים כהגדרתם בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, לרבות קופות גמל וקרנות פנסיה, לכלול בדוח השנתי הצהרה בדבר אחריות ההנהלה להקמה ולתחזוקה של מערך ונהלי בקרה פנימית נאותים על הדיווח הכספי וכן הערכה לתום שנת הכספים לגבי יעילות המערך ונהלי הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על הדיווח הכספי. בנוסף, על רואה החשבון המבקר של הגוף המוסדי להמציא חוות דעת לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

במסגרת יישום הוראות סעיף 404, אימצה החברה את מודול הבקרה הפנימית של ה-COSO, המהווה מסגרת מוגדרת ומוכרת להערכת הבקרה הפנימית. הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית כאמור, כללה את רכיבי הבקרה הבאים: בקורות ברמת הארגון (Entity Level Controls); בקורות על תהליך עריכת הדוחות וסגירתם; בקורות כלליות על מערכות המידע (ITGC) ובקורות על תהליכים הרלוונטיים לדיווח הכספי. במסגרת זאת, ביצעה החברה בין היתר, את תהליכי העבודה הבאים: זיהוי החשבונות, התהליכים העסקיים ומערכות המידע המהותיים לדיווח הכספי (Scoping), תיעוד התהליכים והערכת הסיכונים הקשורים לדיווח הכספי ולגילוי נאות, קביעת הבקורות שמטרתן למנוע או לצמצם את אותם סיכונים וניתוח פערי בקרה וקביעת תכניות עבודה לסגירתם.

בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף עם המנכ"ל ומנהל אגף הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי ומנהל אגף הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הינן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבעה הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר, 2017 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

28. ביטוח לנושאי משרה

פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי המשרה של החברה בתוקף עד ליום 31 ביולי, 2018 בגבול אחריות כולל של 95 מיליוני דולר למקרה ולתקופה. גבול האחריות של הפוליסה מורכב מרובדי כיסוי במסגרת פוליסת מטריה לכל חברות קבוצת מנורה מבטחים.

רמת-גן, 18 במרס, 2018

משה קליין
מנהל כללי

יהודה בן אסאייג
יו"ר הדירקטוריון

פרק ב': דוח הדירקטוריון

מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ

דוח דירקטוריון

פרק ב: דין וחשבון הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017

הננו מתכבדים להגיש בזאת את דו"ח הדירקטוריון על מצב ענייני החברה ליום 31 בדצמבר 2017.

1. מאפיינים כלליים

1.1. תיאור כללי של החברה

מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (להלן - "החברה") הינה חברה פרטית, מוגבלת במניות, אשר התאגדה בחודש אוגוסט 1967, ופועלת כחברה מנהלת של קופות גמל בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005. לצורך כך החברה הינה בעלת רישיון חברה מנהלת לגבי קרן השתלמות שבניהולה. החברה הינה חברה בת ובשליטה של מנורה מבטחים פיננסיים בע"מ (להלן - "מנורה מבטחים פיננסיים") המחזיקה 60% ממניות החברה החל מיום 25 בספטמבר, 2008 (להלן - "מועד העברת השליטה").

1.2. נכון למועד עריכת דו"ח זה החברה מנהלת קרן השתלמות אחת - "אומגה קרן השתלמות" (לשעבר "קרן השתלמות למהנדסים"), המיועדת לעמיתים שכירים ועצמאים, ושבה מופעלים חמישה מסלולי השקעות:

1.2.1. **אומגה קרן השתלמות מסלול כללי** - מספר אישור רשות המיסים 286.

1.2.2. **אומגה קרן השתלמות מסלול אג"ח** - מספר אישור רשות המיסים 1445.

1.2.3. **אומגה קרן השתלמות מסלול מניות** - מספר אישור רשות המיסים 1446.

1.2.4. **מסלול אג"ח עד 15% מניות** - מספר אישור רשות המיסים 9802.

1.2.5. **מסלול אג"ח עד 25% מניות** - מספר אישור רשות המיסים 9803.

החל מיום 25 בינואר, 2017 ההצטרפות לקרן מוגבלת לחברי הסתדרות המהנדסים או מי שהסתדרות המהנדסים קבעה בכתב כי הוא רשאי להצטרף לקרן.

1.3. פרטים נוספים אודות הקרן

לפרטים נוספים אודות היקף הנכסים המנוהלים בקרן - ראה סעיף 6.1 לדוח תאור עסקי התאגיד האמור לעיל.

1.4. בעלי המניות בחברה

פירוט בעלי המניות של החברה ושיעורי ההחזקה שלהם:

הון מניות		ערך נקוב	סוג המניה	שם בעל המניה
מונפק ונפרע	רשום			
0.0072	0.0072	0.0001	הנהלה	מנורה מבטחים פיננסיים
0.0048	0.0048	0.0001	הנהלה	הסתדרות המהנדסים
0.0001	0.0001	0.0001	נדחית	מדינת ישראל
0.0005	1.9902	0.0001	רגילות	שונים

1.5. תאור זכויות המניות

הנהלה - מקנות למחזיק בה זכות לקול אחד בהחצבות באסיפה הכללית בחברה, זכות לקבל הודעות על אסיפות כלליות של החברה, להיות נוכחים, להשתתף ולהצביע בהן וכן זכות לקבלת דיבידנדים אם וכאשר יחולקו.

רגילות - מקנות זכות להצטרף כעמיתים בקרן, אך אינם זכאים לקבל הודעות על אסיפות כלליות ואינם בעלי זכות להשתתף או להצביע בהם.

נדחית - לא תקנה למחזיק בה כל זכות פרט לזכות לקבל את ערכה הנקוב בפירוק.

1.6. שינוי במסמכי היסוד של החברה

בשנת 2017 לא חל שינוי במסמכי היסוד של החברה.

1.7. האישורים של קרן ההשתלמות שבניהול החברה נכון למועד עריכת הדו"ח:

שם המסלול	מס' אישור	סוג האישור	סוג העמיתים
אומגה קרן השתלמות	286	קרן השתלמות	עצמאים ושכירים
אומגה קרן השתלמות מסלול אג"ח	1445	קרן השתלמות	עצמאים ושכירים
אומגה קרן השתלמות מסלול מניות	1446	קרן השתלמות	עצמאים ושכירים
אומגה קרן השתלמות מסלול אג"ח עד 15% מניות	9802	קרן השתלמות	עצמאים ושכירים
אומגה קרן השתלמות מסלול אג"ח עד 25% מניות	9803	קרן השתלמות	עצמאים ושכירים

כאמור לעיל, החל מיום 25 בינואר, 2017 ההצטרפות לקרן מוגבלת לחברי הסתדרות המהנדסים או מי שהסתדרות המהנדסים קבעה בכתב כי הוא רשאי להצטרף לקרן.

2. תיאור תמציתי של התאגיד וסביבתו העסקית

החברה הנה חברה בת של מנורה מבטחים פיננסים ועוסקת בניהול קרן השתלמות. פרוט על התאגיד וסביבתו העסקית ראה דוח תאור עסקי התאגיד האמור לעיל.

3. מצב כספי ותוצאות פעילות החברה

החברה

מאזן החברה ליום 31 בדצמבר, 2017 הסתכם בכ- 13,429 אלפי ש"ח לעומת כ- 12,933 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2016. עיקר השינוי נובע מעליה במזומנים ושווי מזומנים בסך של כ- 54 אלפי ש"ח, וכן עליה בנכסי מסים שוטפים בסך של כ- 144 אלפי ש"ח ומעליה בנכסי חוב סחירים בסך של כ- 292 אלפי ש"ח. ביתר הסעיפים לא היה שינוי משמעותי.

ההון העצמי

ההון העצמי ליום 31 בדצמבר, 2017 הסתכם בכ- 11,787 אלפי ש"ח (המהווים כ- 87.8% מסך המאזן). ההון העצמי ליום 31 בדצמבר, 2016 הסתכם בכ- 11,763 אלפי ש"ח (המהווים כ- 90.1% מסך המאזן). השינוי נובע מרווחים בסך 4,964 אלפי ש"ח שצברה החברה במהלך שנת 2017, ומחלוקת דיבידנדים על ידי החברה במהלך השנה בסך 4,940 אלפי ש"ח. בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012 (להלן - "תקנות דרישות ההון המזערי"), ההון העצמי ההתחלתי הנדרש מחברה מנהלת יעמוד על סך מינימאלי של 10 מיליוני ש"ח (למעט חריגים) (להלן - "סכום ההון העצמי ההתחלתי"). ההון העצמי המזערי הנדרש מחברה מנהלת לא יפחת מהגבוה מבין סכום ההון העצמי ההתחלתי, או סכום מצרפי של: (א) 0.1% מהנכסים המנוהלים עד לתקרת נכסים מנוהלים של 15 מיליארדי ש"ח; (ב) 0.05% מהנכסים המנוהלים מעל לתקרה האמורה בפסקה (א); (ג) 25% מההוצאות השנתיות כפי שהוגדרו בתקנות אלו.

נכון ליום 31 בדצמבר, 2017 ההון עצמי של החברה הנו כ- 11,787 אלפי ש"ח והוא עומד בדרישת ההון העצמי המזערי הנדרש כאמור.

התחייבויות

סך ההתחייבויות ליום 31 בדצמבר, 2017 הסתכם בכ- 1,642 אלפי ש"ח לעומת 1,170 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2016. עיקר השינוי נובע מגידול בסעיף התחייבויות חברות קשורות - חשבון שוטף מסך של כ- 1,003 בסוף שנת 2016 לסך של כ- 1,550 בסוף שנת 2017.

ניתוח תוצאות הפעילות

הכנסות

הכנסות החברה בשנת 2017 הסתכמו בכ- 14,277 אלפי ש"ח וזאת לעומת כ- 14,526 אלפי ש"ח בשנת 2016 ו- 15,264 אלפי ש"ח בשנת 2015. הירידה בדמי הניהול השנה נובעת מירידה בשיעור דמי הניהול הממוצעים אותם גבתה החברה.

הוצאות

הוצאות החברה בשנת 2017 הסתכמו בכ- 6,635 אלפי ש"ח וזאת לעומת כ- 6,486 אלפי ש"ח בשנת 2016 ו- 6,264 אלפי ש"ח בשנת 2015. החל מיום 1 ביוני, 2014 מספקת מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "ממפיג") לחברה במישרין /או באמצעות בנק מתפעל, את כל שירותי הניהול והתפעול הנדרשים לה בתמורה לסכום קבוע מראש בסך של 5.5 מליון ש"ח לשנה. הגידול בהוצאות נובע מגידול בעמלות ההפצה במהלך השנים.

רווח לפני מסים על הכנסה

רווח לפני מס בשנת 2017 הסתכם בכ- 7,642 אלפי ש"ח לעומת רווח לפני מס בסך של כ- 8,040 אלפי ש"ח בשנת 2016 ורווח לפני מס של כ- 9,000 אלפי ש"ח בשנת 2015.

מסים על הכנסה

הוצאות המס בשנת 2017 הסתכמו בכ- 2,678 אלפי ש"ח וזאת לעומת הוצאות מס של כ- 2,884 אלפי ש"ח בשנת 2106 ו- 3,371 אלפי ש"ח בשנת 2015. לפרטים נוספים בדבר שינוי בשיעור המס לאחר תאריך הדיווח, ראה ביאור 7 בדוח הכספי של החברה.

רווח

בשנת 2017 סיימה החברה ברווח של כ- 4,964 אלפי ש"ח לעומת רווח של כ- 5,156 אלפי ש"ח בשנת 2016 ורווח של 5,629 אלפי ש"ח בשנת 2015. עיקר השינוי נובע מקיטון בהכנסות החברה ומגידול בעמלות ההפצה במהלך השנים.

4. נזילות ומקורות מימון

במסגרת פעילותה השוטפת, החברה אינה נזקקת למימון.

5. התפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית

התפתחות המשק, שוקי ההון והכספים

האינדיקטורים לפעילות הריאלית שפורסמו במהלך החודשים האחרונים תומכים בהערכה שהמשק הישראלי ממשיך לצמוח בקצב נאה. בעוד שהנתונים הרבעוניים היו תנודתיים יחסית, בעיקר בשל התנודות ביבוא כלי הרכב, הרי שמסתמן שהמשק הישראלי צמח בשנת 2017, בממוצע, בשיעור של כ- 3%. במונחי תוצר לנפש המשק צמח בכ- 1.0%, שהינו שיעור נמוך יחסית ביחס לממוצע של מדינות ה-OECD (1.9%).

יצוא השירותים צמח בקצב נאה, בעוד שיצוא הסחורות מוסיף לדשדש, על אף הגידול המהיר בסחר העולמי, ועל רקע המשך הייסוף בשער החליפין. הצריכה הפרטית השוטפת עדיין מהווה מרכיב משמעותי בצמיחה, ונתמכת בגידול בהכנסה ובשיעורי אבטלה נמוכים.

בשוק העבודה נמשכת תמונה חיובית מאוד של גידול בתעסוקה ובשכר כאשר האבטלה במשק הישראלי עמדה, בסוף שנת 2017, על שיעור מנוכה עונתיות של כ- 4%. התבססות הצמיחה ממשיכה לבוא לידי ביטוי בשוק העבודה בו חלה עליה בשיעור ההשתתפות ובשיעור התעסוקה, כאשר גם שיעור המשרות הפנויות מוסיף להיות גבוה, ונמשכת האצה בקצב עליית השכר. שיעור האבטלה הינו נמוך מאוד, הן בראיה היסטורית והן בהשוואה בינלאומית.

הקצב השנתי של האינפלציה נותר נמוך מאוד, ובשנת 2017, הוא הגיע לשיעור של כ- 0.4%, וזאת על אף המדיניות המוניטרית המרחיבה, עליית האינפלציה בעולם ועליית השכר במשק, כאשר התגברות התחרות במשק והשפעת הייסוף החד שחל בשער החליפין מעכבים את חזרת האינפלציה ליעד. הייסוף הביא גם לירידה חדה יחסית בציפיות לאינפלציה לטווחים קצרים כאשר גם בציפיות לטווחים הבינוניים והארוכים חלה ירידה מסוימת, אך הציפיות לאינפלציה לטווחים הבינוניים מעוגנות בתוך יעד האינפלציה, והציפיות לטווחים הארוכים נעות סביב מרכז היעד.

רמת הריבית הנומינלית, אשר נקבעת על ידי בנק ישראל, ממשיכה להיות ברמת שפל היסטורי של 0.1%, כאשר הצפי הוא שבנק ישראל לא יעלה את הריבית במהלך השנה הקרובה. בשילוב עם פעילות בנק ישראל בשוק המט"ח, הרי שהמדיניות המוניטרית ממשיכה להיות מרחיבה מאוד.

נתוני שוק הדיור ממשיכים להצביע על ביקושים מתונים ועל האטה בפעילות, אך מחירי הדירות מוסיפים לעלות ברמה מתונה יחסית. היקף העסקאות ממשיך להיות ממותן. בחודשים האחרונים התייצב קצב נטילת המשכנתאות לאחר ירידה מתמשכת, תוך ירידה מתונה בריבית על המשכנתאות. תמונת הפעילות הכלכלית העולמית משתפרת, והסחר העולמי צומח בקצב נאה. קרן המטבע העלתה את תחזית הצמיחה לכל המשקים העיקריים ולסחר העולמי, אך ציינה כי בעוד הסיכונים לסטייה מהתחזית בטווח הקצר מאוזנים, הסיכונים לטווח הבינוני הם להרעה בצמיחה, בדגש על הסיכונים הפיננסיים והגיאופוליטיים. על אף העלייה במחירי הנפט, האינפלציה ברוב המשקים העיקריים עדיין נמוכה מהיעד.

בארה"ב, העלה ה-Fed את הריבית במהלך חודש דצמבר 2017, והוא צפוי להמשיך להעלותה בהדרגה במהלך שנת 2018. השיפור הכלכלי בארה"ב מקיף את מרבית מגזרי המשק, ורפורמת המס שאושרה לאחרונה צפויה לתמוך בפעילות הכלכלית, תוך הגדלת הגירעון והחוב בשנים הבאות. באירופה, ה-ECB דבק במדיניות הריבית השלילית, אך החל לצמצם את ההיקף החודשי של רכישת הנכסים במסגרת ההרחבה הכמותית. הנתונים הכלכליים שפורסמו באירופה מצביעים על המשך השיפור בפעילות, אך חלה עלייה מסוימת בסיכון הפוליטי עקב ההתפתחויות בספרד ובאיטליה. ביפן, ההערכות הן שהמשק ממשיך לצמוח בקצב גבוה מהפוטנציאל, אך נראה שהדבר אינו משפיע על האינפלציה והמדיניות ממשיכה להיות מרחיבה. בסין, מצביעים הנתונים הכלכליים על התמתנות מסוימת בפעילות הכלכלית ברבעון הרביעי.

שוקי האג"ח והמניות

שנת 2017, היטיבה עם מרבית שווקי המניות ברחבי העולם (מדד MSCI World עלה בשיעור של כ-20.1% במהלך שנת 2017), כאשר בלטו במיוחד מניות השווקים המתעוררים (מדד MSCI EM עלה בכ-34.4% במהלך שנת 2017).

בסיכום שנת 2017, עלה מדד ת"א 35 בשיעור של כ-2.7%, בעיקר כפועל יוצא מירידת מניות הפארמה, לעומת עליה בשיעור של כ-21.2% במדד ת"א 90, כאשר בלטו לחיוב מדד חברות הביטוח שעלה בכ-37% ומדד ת"א נדל"ן שעלה בכ-23.4%. מדדי המניות האמריקאיים העיקריים (הדאו ג'ונס, הנאסד"ק וה-S&P 500) עלו בשיעור של כ-19.4%-31.5%. מדד הפוטסי האנגלי עלה בשיעור של כ-7.6%, מדד הדאקס הגרמני עלה בכ-12.5% ומדד הקאק הצרפתי עלה בכ-9.3%.

מדד האג"ח הממשלתי השקלי עלה בשיעור של כ-4.2%, ומדד האג"ח הממשלתי הצמוד עלה בשיעור של כ-3.4%. מדד התל בונד 20 עלה בשיעור של כ-7.1%, ומדד התל בונד 40 עלה בשיעור של כ-4.4%.

במהלך שנת 2017, יוסף שער היציג של השקל מול הדולר בשיעור משמעותי של כ-9.8%, על אף רכישות אגרסיביות של מט"ח מצד בנק ישראל, כאשר מול האירו פוחת השקל בכ-2.7%. במקביל, יתרות המט"ח של בנק ישראל חצו לראשונה את רף ה-100 מיליארד דולר.

6. מצבה הכספית של הקרן ותוצאות פעילותה

6.1. התפתחויות בצבירה בקרן

6.1.1. צבירה נטו

2015	2016	2017	
170,036	170,677	157,497	תקבולים מדמי גמולים
(89,523)	(105,894)	(97,928)	תשלומים לעמיתים
(136,361)	(91,497)	(149,462)	העברות צבירה, נטו

(א) עיקר הגידול בצבירה השלילית בקרן בשנת 2017 נובעת מירידה בהיקף ההפקדות מסך של כ- 170,677 בשנת 2016 לסך של כ- 157,497 בשנת 2017 וכן מעליה בהיקף העברות צבירה, נטו מסך של כ- 91,497 אלפי ש"ח בשנת 2016 לסך של כ- 149,462 אלפי ש"ח בשנת 2017 ומנגד מירידה בהיקף המשיכות מסך של כ- 105,894 אלפי ש"ח בשנת 2016 לסך של כ- 97,928 אלפי ש"ח בשנת 2017.

(ב) רווחי הקרן - בשנת 2017 נרשמו עליות בסך הרווחים מניירות ערך לעומת שנת 2016. בשנת 2017 הרוויחה הקרן מנכסי חוב סחירים סך של כ- 38,247 אלפי ש"ח לעומת רווח בסך 23,569 אלפי ש"ח בשנת 2016. ההכנסה מנכסי חוב בלתי סחירים הסתכמה בשנת 2017 לסך של כ- 16,301 אלפי ש"ח לעומת הכנסה של כ- 6,011 אלפי ש"ח בשנת 2016. ההכנסות ממניות בשנת 2017 הסתכמו לסך של כ- 48,956 אלפי ש"ח לעומת סך של כ- 15,360 אלפי ש"ח בשנת 2016, ההכנסה מהשקעות אחרות הסתכמו בשנת 2017 לסך של כ- 78,668 אלפי ש"ח לעומת כ- 55,277 אלפי ש"ח בשנת 2016. הוצאות הקרן בשנת 2017 הסתכמו לכ- 17,932 אלפי ש"ח לעומת סך של כ- 18,127 אלפי ש"ח בשנת 2016.

6.1.2. תשואת הקרן

תשואות מסלולי ההשקעה בקרן המנוהלת על ידי החברה בשנת 2017 (תשואה נומינאלית ברוטו):

אומגה כללי - 7.97%

אומגה אג"ח - 4.05%

אומגה מנייתי - 12.16%

אומגה קרן השתלמות אג"ח עד 15% מניות - 5.12%

אומגה קרן השתלמות אג"ח עד 25% מניות - 5.45%

7. חשיפה לסיכונים שוק

לתיאור מדיניות ניהול הסיכונים של החברה ופירוט בדבר הסיכונים להם היא חשופה ראה בדוח עסקי התאגיד בפרק ג': מידע נוסף ברמת כלל החברה (סעיף 13).

דירקטוריון החברה מודה לעובדי החברה והנהלתה על המסירות והתרומה לפעילותה של החברה.

יהודה בן אסאייג יו"ר הדירקטוריון	משה קליין מנהל כללי	רן קלמי מנהל כספים
-------------------------------------	------------------------	-----------------------

תאריך: 18 במרס, 2018

פרק ג':

דוח בדבר אפקטיביות
הבקרה הפנימית על
הדיווח הכספי ועל
הגילוי

הצהרה (certification)

אני הח"מ, משה קליין, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לשנת 2017 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה המנהלת; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

18 במרס, 2018

משה קליין
מנהל כללי

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (certification)

אני הח"מ, רן קלמי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לשנת 2017 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה המנהלת; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

18 במרס, 2018

רן קלמי
מנהל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

דוח הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

הנהלה, בפקוח הדירקטוריון, של מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של החברה המנהלת תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

הנהלה בפקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות הנהלה, הנכסים מוגנים והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, הנהלה בפקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2017 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של COSO. בהתבסס על הערכה זו, הנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר, 2017 הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

יו"ר הדירקטוריון	יהודה בן אסאייג	חתימה _____
מנהל כללי	משה קליין	חתימה _____
מנהל כספים	רן קלמי	חתימה _____

תאריך אישור הדוח: 18 במרס, 2018

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ
בהתאם להוראות הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון
בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 בדצמבר, 2017, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן - COSO). הדירקטוריון והנהלה של החברה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של החברה ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו. ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של החברה. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה שהיא גוף מוסדי הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005. בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה שהיא גוף מוסדי כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי החברה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, ושקבלת כספים והוצאת כספים של החברה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של החברה; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי החברה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2017, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של החברה לימים 31 בדצמבר, 2017 ו-2016 ולכל אחת מהשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר, 2017, 2016 ו-2015, והדוח שלנו מיום 18 במרץ, 2018, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

פרק ד': דוחות כספיים

מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר, 2017

מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ

דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר, 2017

תוכן העניינים

עמוד

2	דוח רואה החשבון המבקר
3	דוחות על המצב הכספי
4	דוחות על רווח או הפסד ורווח כולל אחר
5	דוחות על השינויים בהון
6	דוחות על תזרימי המזומנים
7-26	באורים לדוחות הכספיים

דוח רואה החשבון המבקר

לבעלי המניות של מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (להלן - החברה) לימים 31 בדצמבר, 2017 ו- 2016 ואת הדוחות על רווח או הפסד ורווח כולל אחר, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לכל אחת מהשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר, 2017, 2016, ו- 2015. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973 על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של החברה לימים 31 בדצמבר, 2017 ו- 2016 ואת תוצאות פעולותיה, השינויים בהון ותזרימי המזומנים שלה לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר, 2017, 2016, ו- 2015 בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר, 2017 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלנו מיום 18 במרס, 2018 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.

ליום 31 בדצמבר		באור	
2016	2017		
אלפי ש"ח			
			נכסים:
604	748		נכסי מסים שוטפים
1,215	1,221	3	חייבים ויתרות חובה
			השקעות פיננסיות:
9,655	9,947	4	נכסי חוב סחירים
1,459	1,513	5	מזומנים ושווי מזומנים
<u>12,933</u>	<u>13,429</u>		סך כל הנכסים
		6	הון:
1	1		הון מניות
1,400	1,400		פרמיה על מניות
10,362	10,386		עודפים
<u>11,763</u>	<u>11,787</u>		סך כל ההון
			התחייבויות:
7	9	7	מסים נדחים
1,003	1,550	8	חברות קשורות - חשבון שוטף
160	83	9	זכאים ויתרות זכות
<u>1,170</u>	<u>1,642</u>		סך כל ההתחייבויות
<u>12,933</u>	<u>13,429</u>		סך כל ההון וההתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

18 במרס, 2018			
תאריך אישור הדוחות הכספיים	יהודה בן אסאייג יו"ר הדירקטוריון	משה קליין מנהל כללי	רן קלמי מנהל כספים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			באור	
2015	2016	2017		
אלפי ש"ח				
15,254	14,515	14,239	10	הכנסות מדמי ניהול מקופות גמל, נטו
10	11	38	12	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
15,264	14,526	14,277		סך כל ההכנסות
854	986	1,135	13	עמלות והוצאות שיווק
5,410	5,500	5,500	14	הוצאות הנהלה וכלליות
6,264	6,486	6,635		סך כל ההוצאות
9,000	8,040	7,642		רווח לפני מסים על ההכנסה
3,371	2,884	2,678	7	מסים על ההכנסה
5,629	5,156	4,964		רווח נקי
-	-	-		רווח כולל אחר
5,629	5,156	4,964		סך הכל רווח כולל

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

סה"כ	עודפים	פרמיה על מניות	הון מניות
אלפי ש"ח			
11,763	10,362	1,400	(* 1)
יתרה ליום 1 בינואר, 2017			
4,964	4,964	-	-
סה"כ רווח כולל			
(4,940)	(4,940)	-	-
דיבידנד לבעלי מניות החברה			
11,787	10,386	1,400	(* 1)
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2017			
11,847	10,446	1,400	(* 1)
יתרה ליום 1 בינואר, 2016			
5,156	5,156	-	-
סה"כ רווח כולל			
(5,240)	(5,240)	-	-
דיבידנד לבעלי מניות החברה			
11,763	10,362	1,400	(* 1)
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016			
11,798	10,397	1,400	(* 1)
יתרה ליום 1 בינואר, 2015			
5,629	5,629	-	-
סה"כ רווח כולל			
(5,580)	(5,580)	-	-
דיבידנד לבעלי מניות החברה			
11,847	10,446	1,400	(* 1)
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2015			

(* מייצג סכום הנמוך מ-1 אלפי ש"ח.

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
אלפי ש"ח		
5,629	5,156	4,964
(6)	163	(32)
(5)	(174)	(6)
3,371	2,884	2,678
3,360	2,873	2,640
43	28	(6)
(77)	522	547
(111)	32	(77)
(145)	582	464
(5,678)	(3,715)	(2,820)
8	6	-
5	174	6
(5,665)	(3,535)	(2,814)
3,179	5,076	5,254
74	866	(260)
74	866	(260)
(5,580)	(5,240)	(4,940)
(5,580)	(5,240)	(4,940)
(2,327)	702	54
3,084	757	1,459
757	1,459	1,513

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח נקי

פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:

הפסדים (רווחים) מהשקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים

הכנסות מימון, נטו

מסים על ההכנסה

שינויים בסעיפי נכסים והתחייבויות:

חייבים ויתרות חובה

חברות קשורות - חשבון שוטף

זכאים ויתרות זכות

מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך השנה:

מסים ששולמו

מסים שהתקבלו

ריבית שהתקבלה

מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת**תזרימי מזומנים מפעילות השקעה**

תמורה מממוש (רכישת) ניירות ערך סחירים הנמדדים

בשווי הוגן דרך רווח או הפסד, נטו

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה

תזרימי מזומנים מפעילות מימון

דיבידנדים ששולמו לבעלי מניות החברה

מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון

עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

באור 1: - כללי

א. מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (להלן - החברה) הינה בעלת רשיון של חברה מנהלת לקופות גמל. רשיון זה, ביחד עם אישור קופות גמל שניתן לקרן ההשתלמות אומגה (להלן - הקרן), מאפשרים לחברה לשמש כחברה המנהלת של הקרן. החברה הינה תושבת ישראל וכתובתה ז'בוטינסקי 23, רמת גן.

מנורה מבטחים פיננסים בע"מ (להלן - החברה האם) מחזיקה ב- 60% מהון המניות של החברה. הון המניות של החברה האם מוחזק באופן ישיר במלואו על ידי מנורה מבטחים החזקות בע"מ, שמניותיה רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ.

ב. החל מיום 25 בינואר, 2017 החברה מנהלת קרן השתלמות סקטוריאלית בלבד, שכן ההצטרפות לקרן מוגבלת לחברי הסתדרות המהנדסים או מי שהסתדרות המהנדסים קבעה בכתב כי הוא רשאי להצטרף לקרן.

ג. קופת הגמל שבניהול החברה:

שם הקופה	סוג הקופה
אומגה	- קרן השתלמות סקטוריאלית אשר החל מחודש ינואר, 2017 ההצטרפות לקרן מוגבלת לחברי הסתדרות המהנדסים או מי שהסתדרות המהנדסים קבעה בכתב כי הוא רשאי להצטרף לקרן.

ד. הגדרות

החברה	- מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ.
החברה האם	- מנורה מבטחים פיננסים בע"מ.
החברה האם הסופית	- מנורה מבטחים החזקות בע"מ.
צדדים קשורים	- כהגדרתם ב - IAS 24.
בעל עניין ובעל שליטה	- כהגדרתם בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010.
רשות שוק ההון	- רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.
הממונה	- הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון.
תקנות ההון	- תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012.
חוק הפיקוח על הגמל	- חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005.
כללי השקעה	- תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 וחוזר "כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים" שפורסם על ידי הממונה.
תקנות מס הכנסה	- תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964.
מדד	- מדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
הסתדרות המהנדסים	- הסתדרות המהנדסים בישראל (מהנדסים, אדריכלים, אגרונומים, כימאים).

ה. להלן שיעורי השינוי שחלו במדד

מדד ידוע	מדד בגין	
%		
0.30	0.40	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2017
(0.30)	(0.20)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2016
(0.90)	(1.00)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2015

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. בסיס הצגת הדוחות הכספיים

1. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים של החברה ערוכים על בסיס העלות, למעט השקעות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד.

2. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים

דוחות כספיים אלו נערכו בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - IFRS). כמו כן, הדוחות הכספיים נערכו בהתאם לדרישות הגילוי כפי שנקבעו על ידי הממונה בהתאם לחוק הפיקוח על הגמל.

3. מדיניות חשבונאית עקבית

המדיניות החשבונאית שיושמה בדוחות הכספיים יושמה באופן עקבי בכל התקופות המוצגות, למעט אם נאמר אחרת.

4. מבנה הדיווח הנוכחי

הדוחות על המצב הכספי, הכוללים בעיקר את הנכסים וההתחייבויות של החברה הוצגו לפי סדר נזילות ללא הבחנה בין שוטף ללא שוטף. הצגה זו מספקת מידע מהימן ורלוונטי יותר, כפי שנדרש ב- IAS 1. החברה בחרה להציג את פריטי הרווח או ההפסד לפי שיטת מאפיין הפעילות.

ב. עיקרי השיקולים בעריכת הדוחות הכספיים

השיקולים

בתהליך יישום עיקרי המדיניות החשבונאית של החברה שקלה ההנהלה את הנושאים הבאים, שלהם ההשפעה המהותית ביותר על הסכומים שהוכרו בדוחות הכספיים:

סיווג ויעוד ההשקעות הפיננסיות

הנהלת החברה הפעילה שיקול דעת בבואה לסווג ולייעד את ההשקעות הפיננסיות לקבוצה של נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד. ראה סעיף ה' ובאור 4 להלן.

ג. מטבע הפעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים מוצגים בשקלים חדשים, שהינם מטבע הפעילות של החברה.

ד. פריטים כספיים צמודי מדד

נכסים והתחייבויות כספיים הצמודים על פי תנאיהם לשינויים במדד מותאמים לפי המדד הרלוונטי, בכל תאריך דיווח, בהתאם לתנאי ההסכם.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ה. מכשירים פיננסיים1. מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים

מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים כוללים נכסים פיננסיים. נכסים פיננסיים כוללים השקעות פיננסיות (נכסי חוב סחירים) וכן נכסים פיננסיים אחרים כגון: חייבים אחרים ומזומנים ושווי מזומנים.

ההכרה הראשונית במכשירים פיננסיים שאינם נגזרים הינה לפי שווי הוגן. לאחר ההכרה הראשונית, מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים נמדדים לפי שווי הוגן דרך רווח או הפסד, אם הם מוחזקים למסחר או אם יועדו ככאלו בעת ההכרה הראשונית בהם. החברה קיבלה החלטה לייעד את המכשירים הפיננסיים לקבוצת שווי הוגן דרך רווח או הפסד.

מכשיר פיננסי מוכר במועד קבלת התנאים החוזיים על ידי החברה (מועד העסקה).

2. מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים כוללים יתרות מזומנים לשימוש מיידי ופקדונות לפי דרישה. שווי מזומנים כוללים השקעות לזמן קצר ברמת נזילות גבוהה אשר ניתנות להמרה בנקל לסכומים ידועים של מזומנים ואשר חשופות לסיכון בלתי משמעותי של שינויים בשווי ואשר אינם מוגבלים בשעבוד.

3. קביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים הנסחרים בשוק נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח (ראה באור 16 להלן).

4. גריעת מכשירים פיננסייםנכסים פיננסיים

נכס פיננסי נגרע כאשר פקעו הזכויות החוזיות לקבלת תזרימי המזומנים מהנכס הפיננסי, או החברה העבירה את הזכויות החוזיות לקבלת תזרימי המזומנים מהנכס הפיננסי או נטלה על עצמה מחויבות לשלם את תזרימי המזומנים שהתקבלו במלואם לצד השלישי, ללא עיכוב משמעותי. בנוסף, העבירה באופן ממשי את כל הסיכונים וההטבות הקשורים בנכס, או לא העבירה ואף לא הותירה באופן ממשי את כל הסיכונים וההטבות הקשורים בנכס אך העבירה את השליטה בנכס.

כאשר החברה העבירה את זכויותיה לקבל תזרימי מזומנים מהנכס ולא העבירה ולא הותירה באופן ממשי את הסיכונים וההטבות הקשורים בנכס ואף לא העבירה את השליטה על הנכס, מוכר נכס חדש בהתאם למידת המעורבות הנמשכת של החברה בנכס. מעורבות נמשכת בדרך של ערבות לנכס המועבר נמדדת לפי הנמוך מבין היתרה המקורית של הנכס בדוחות הכספיים והסכום המירבי של התמורה שהחברה עשויה להידרש לשלם בחזרה.

1. מסים על ההכנסה

תוצאות המס בגין מסים שוטפים נזקפות לרווח או הפסד.

1. מסים שוטפים

חבות בגין מסים שוטפים נקבעת תוך שימוש בשיעורי המס וחוקי המס שחוקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה, עד לתאריך הדיווח, וכן התאמות נדרשות בקשר לחבות המס לתשלום בגין שנים קודמות.

2. מסים נדחים

מסים נדחים מחושבים בגין הפרשים זמניים בין הסכומים הנכללים בדוחות הכספיים לבין הסכומים המובאים בחשבון לצורכי מס.

יתרות המסים הנדחים מחושבות לפי שיעור המס הצפוי לחול כאשר הנכס ימומש או ההתחייבות תסולק, בהתבסס על חוקי המס שחוקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה עד לתאריך הדיווח.

בכל תאריך דיווח נכסי מסים נדחים נבחנים בהתאם לצפי ניצולם.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ז. הכרה בהכנסה

דמי ניהול

הכנסות מניהול קופות גמל נזקפות על בסיס יתרות הנכסים המנוהלים ועל בסיס התקבולים מהעמיתים, בהתאם להנחיות הממונה וחוק הפיקוח על הגמל.

רווחים מהשקעות נטו, הכנסות מימון והוצאות מימון

רווחים מהשקעות נטו, והכנסות מימון כוללים הכנסות ריבית בגין נכסי חוב ושינויים בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד.

רווחים מממוש השקעות מחושבים כהפרש בין תמורת המימוש, נטו לבין העלות המקורית או העלות המופחתת ומוכרים בעת קרות אירוע המכירה. הכנסות ריבית מוכרות עם צבירתן.

ח. הפרשות

הפרשה בהתאם ל - IAS 37 מוכרת כאשר לחברה קיימת מחויבות בהווה (משפטית או משתמעת) כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, צפוי שיידרש שימוש במשאבים כלכליים על מנת לסלק את המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן.

ט. הצגת דוח על הרווח הכולל

החברה בחרה להציג דוח יחיד על רווח או הפסד ורווח כולל אחר, הכולל את פריטי דוח רווח או הפסד ואת פריטי הרווח הכולל האחר.

י. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם

IFRS 15 - הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

IFRS 15 (להלן - התקן החדש) פורסם על ידי ה-IASB בחודש מאי, 2014. התקן החדש מחליף את IAS 18 הכנסות, IAS 11 חוזי הקמה ואת IFRIC 13 תכניות נאמנות לקוחות, IFRIC 15 הסכמים להקמת מבנים, IFRIC 18 העברות של נכסים מלקוחות ו-SIC 31 הכנסות - עסקאות חליפין הכוללות שירותי פרסום.

התקן מציג מודל בן חמישה שלבים שיחול על הכנסות הנובעות מחוזים עם לקוחות: שלב 1 - זיהוי החוזה עם הלקוח, לרבות התייחסות לקיבוץ חוזים וטיפול בשינויים (modifications) בחוזים.

שלב 2 - זיהוי מספר מחויבויות ביצוע נפרדות (distinct) בחוזה.
שלב 3 - קביעת מחיר העסקה, לרבות התייחסות לתמורה משתנה, רכיב מימון משמעותי, תמורות שאינן במזומן ותמורה שתשולם ללקוח.

שלב 4 - הקצאת מחיר העסקה לכל מחויבות ביצוע נפרדת על בסיס מחיר המכירה היחסי הנפרד תוך שימוש במחירים נצפים אם הם זמינים, או באומדנים והערכות.

שלב 5 - הכרה בהכנסה בעת עמידה במחויבות ביצוע, תוך הבחנה בין קיום מחויבות במועד מסוים לבין קיום מחויבות לאורך זמן.

התקן החדש ייושם למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2018.

התקן החדש מאפשר לבחור ביישום למפרע חלקי עם הקלות מסוימות, שלפיו התקן ייושם על חוזים קיימים החל מתקופת היישום לראשונה ואילך, ולא תידרש הצגה מחדש של מספרי ההשוואה.

להערכת החברה, לאחר בחינת השלכות יישום התקן החדש, ליישומו לא צפויה השפעה על הדוחות הכספיים של החברה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם (המשך)
IFRIC 23 - טיפול באי-ודאות הקשורה למסים על ההכנסה

בחודש יוני, 2017 פרסם ה-IASB את IFRIC 23 - טיפול באי-ודאות הקשורה למסים על ההכנסה (להלן - "הפרשנות"). הפרשנות מבהירה את כללי ההכרה והמדידה של נכסים או התחייבויות בהתאם להוראות IAS 12 מסים על ההכנסה, במצבים בהם קיימת אי-ודאות הקשורה למסים על ההכנסה. הפרשנות מתייחסת ומספקת הנחיות לבחינת קיבוץ מקרים של אי-ודאות המתייחסים למסים על הכנסה, בחינת התייחסות של רשויות המס, מדידת השלכות אי-הודאות הקשורה למסים על הכנסה על הדוחות הכספיים וכן טיפול בשינויים בעובדות ובנסיבות של אי-הודאות. הפרשנות תיושם החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2019. אימוץ מוקדם אפשרי. במועד היישום לראשונה, החברה תיישם את הפרשנות באחת משתי השיטות:

1. יישום למפרע מלא ללא תיקון מספרי השוואה וזקיפת ההשפעה המצטברת למועד היישום לראשונה ליתרת הפתיחה של העודפים.
 2. יישום למפרע מלא לרבות תיקון מספרי השוואה.
- להערכת החברה, לפרשנות לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

IFRS 9 מכשירים פיננסיים

בחודש יולי, 2014 ה-IASB פרסם את הנוסח המלא והסופי של IFRS 9 - מכשירים פיננסיים, המחליף את IAS 39 - מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה. IFRS 9 (להלן - התקן) מתמקד בעיקר בסיווג ובמדידה של נכסים פיננסיים והוא חל על כל הנכסים הפיננסיים שבתחולת IAS 39. התקן קובע כי בעת ההכרה לראשונה כל הנכסים הפיננסיים ימדדו בשווי הוגן. בתקופות עוקבות יש למדוד מכשירי חוב בעלות מופחתת רק אם מתקיימים שני התנאים המצטברים הבאים:

- הנכס מוחזק במסגרת מודל עסקי שמטרתו היא להחזיק בנכסים על מנת לגבות את תזרימי המזומנים החוזיים הנובעים מהם.
 - על פי התנאים החוזיים של הנכס הפיננסי, החברה זכאית, במועדים מסויימים, לקבל תזרימי מזומנים המהווים אך ורק תשלומי קרן ותשלומי ריבית על יתרת קרן.
- המדידה העוקבת של כל יתר מכשירי החוב והנכסים הפיננסיים האחרים תהיה על פי שווי הוגן. התקן קובע הבחנה בין מכשירי חוב אשר ימדדו בשווי הוגן דרך רווח או הפסד ומכשירי חוב שימדדו בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר.
- נכסים פיננסיים שהינם מכשירים הוניים ימדדו בתקופות עוקבות בשווי הוגן, וההפרשים יזקפו לרווח והפסד או לרווח (הפסד) כולל אחר, על פי בחירת החברה לגבי כל מכשיר ומכשיר. אם מדובר במכשירים הוניים המוחזקים למטרות מסחר, חובה למדוד אותם בשווי הוגן דרך רווח או הפסד.

לעניין גריעה ובנושא התחייבויות פיננסיות קובע התקן את אותן הוראות שנדרשות לפי הוראות IAS 39 לגבי גריעה ולגבי התחייבויות פיננסיות שלא נבחרה לגביהן חלופת השווי ההוגן. התקן כולל דרישות חדשות בנוגע לחשבונאות גידור.

התקן ייושם החל מהתקופות השנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2018. אימוץ מוקדם אפשרי. החברה בוחנת את ההשפעה האפשרית של התקן, להערכת החברה, אין ליישום התקן השפעה מהותית על תוצאות הפעילות של החברה.

באור 3: - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי ש"ח	
1,213	1,221
2	-
1,215	1,221

דמי ניהול לקבל
אחריםבאור 4: - השקעות פיננסיותא. נכסי חוב סחיריםהרכב

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי ש"ח	
9,655	9,947

אגרות חוב ממשלתיות - מוצגות בשווי הוגן דרך רווח
או הפסד שיועדו בעת ההכרה לראשונהב. פרטים בדבר ריבית והצמדה בגין נכסי חוב סחירים

ריבית אפקטיבית ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
אחוזים	
0.07	0.07

נכסי חוב סחירים

ג. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

המכשירים הפיננסיים המוצגים בדוח על המצב הכספי לפי שווי הוגן מסווגים, לפי קבוצות בעלות מאפיינים דומים, למדרג שווי הוגן כדלהלן הנקבע בהתאם למקור הנתונים ששימש לקביעת השווי ההוגן:

- רמה 1: מחירים מצוטטים (ללא התאמות) בשוק פעיל של נכסים והתחייבויות זהים.
רמה 2: נתונים שאינם מחירים מצוטטים שנכללו ברמה 1 אשר ניתנים לצפייה במישרין או בעקיפין.
רמה 3: נתונים שאינם מבוססים על מידע שוק ניתן לצפייה (טכניקות הערכה ללא שימוש בנתוני שוק ניתנים לצפייה).
היתרה בדוחות הכספיים של מזומנים ושווי מזומנים, חייבים ויתרות חובה וזכאים ויתרות זכות, תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

ליום 31 בדצמבר, 2017			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
אלפי ש"ח			
9,947	-	-	9,947

נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר, 2016			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
אלפי ש"ח			
9,655	-	-	9,655

נכסי חוב סחירים

באור 5: - מזומנים ושווי מזומנים

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי ש"ח	
1,459	1,513

מזומנים ופקדונות למשיכה מיידית

המזומנים בתאגידים הבנקאיים נושאים ליום הדיווח ריבית שוטפת המבוססת על שיעורי ריבית בגין הפקדות בנקאיות יומיות בשיעור 0.05% (ליום 31 בדצמבר, 2016 - 0.04%).

באור 6: - הון ודרישות הוןא. הרכב הון המניות

ליום 31 בדצמבר, 2016		ליום 31 בדצמבר, 2017	
מונפק ונפרע	רשום	מונפק ונפרע	רשום
כמות מניות			
5	19,902	5	19,902
120	10,120	120	10,120
1	1	1	1

מניות רגילות בנות 0.0001 ש"ח
ע.ג. כ"א (ב) (1)
מניות הנהלה בנות 0.0001 ש"ח
ע.ג. כ"א (ב) (2)
מניה נדחית בת 0.0001 ש"ח ע.ג.
כ"א (ב) (3)

ב. זכויות הנלוות למניות

- המניות הרגילות מקנות לבעלי זכויות הבעלות בהן את הזכות להשתתף כעמיתים בקרן שמנוהלת על-ידי החברה, אולם המחזיקים במניות הרגילות לא יהיו זכאים לקבל הודעות על אסיפות כלליות של החברה, להשתתף באסיפות הנ"ל, להיות נוכחים בהן ולהצביע בהן.
- כל מנית הנהלה מקנה למחזיק בה קול אחד בהצבעות באסיפה הכללית ואת הזכות לקבל הודעות על אסיפות כלליות של החברה, להיות נוכח בהן, להשתתף בהן, וכן זכות לקבלת דיבידנדים, אם וכאשר יחולקו.
- המניה הנדחית לא מקנה למחזיק בה כל זכות פרט לזכות לקבל את ערכה הנקוב בפירוק החברה.

באור 6: - הון ודרישות הון (המשך)

ג. דיבידנדים

הדיבידנדים הבאים הוכרזו ושולמו על ידי החברה:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
אלפי ש"ח		
5,580	5,240	4,940

41,167 ש"ח למנית הנהלה (2016: 43,667 ש"ח; 2015: 46,500 ש"ח) (*)

(*) לאחר תאריך הדיווח, ביום 18 במרס, 2018 הכריז דירקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד בסך של 1,250 אלפי ש"ח המהווה 10,417 ש"ח למנית הנהלה. הדיבידנד ישולם ביום 22 במרס, 2018.

ד. ניהול ודרישות הון

- מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. על אף שלא נקבעה מדיניות חלוקת דיבידנד, מאז שנת 2013 מחלקת החברה מדי רבעון את מלוא רווחיה הרבעוניים, וזאת בכפוף לכך שלאחר חלוקה שכזו יהיה לחברה הון עצמי שמאפשר עמידה בדרישת ההון המזערי שנקבעה בתקנות ההון והנחיות הממונה בתוספת שולי בטחון.
- להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לתקנות ההון והנחיות הממונה:

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי ש"ח		
10,000	10,000	הסכום הנדרש, על פי תקנות ההון (א)
11,763	11,787	הון עצמי קיים
1,763	1,787	עודף
(1,250)	(1,250)	פעולה הונית שארעה לאחר תאריך הדיווח: דיבידנד שהוכרז (ראה סעיף ג' לעיל)
513	537	עודף בהתחשב באירוע לאחר תאריך הדיווח
		(א) הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין:
2,356	2,432	היקף נכסים מנוהלים
1,622	1,659	הוצאות שנתיות
6,022	5,909	דרישות הון מיוחדות על פי הנחיית הממונה (*)
10,000	10,000	סך כל הסכום הנדרש

(*) סכום זה מהווה השלמה לסכום הנדרש המינימלי הנדרש מחברה מנהלת.

(**) מלבד הדרישות הכלליות בחוק החברות, חלוקת דיבידנד מעודפי הון בחברות מנהלות כפופה לדרישות נזילות ועמידה בכללי תקנות ההשקעה (ראה באור 16' להלן).

באור 7: - מסים על ההכנסה

א. חוקי המס החלים על החברה

כללי

החברה הינה "מוסד כספי" כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975. המס החל על הכנסות של מוסדות כספיים מורכב ממס חברות וממס רווח.

ב. שיעורי המס החלים על החברה

1. בחודש נובמבר, 2015 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ו-2015 אשר קבע כי שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 17% מהשכר ששולם בעד עבודה בחודש אוקטובר ואילך ומס הרווח יעמוד על 17% מהרווח שהופק. ההוראה לגבי מס הרווח בשנת המס 2015 תחול לגבי החלק היחסי מהרווח בשנה זו.

2. בחודש דצמבר, 2016 אושר חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2017 אשר כולל הפחתת שיעור מס החברות החל מיום 1 בינואר, 2017 לשיעור של 24% (במקום 25%) וחל מיום 1 בינואר, 2018 לשיעור של 23%. בהתאם לתיקון האמור שיעור המס הכולל שיחול על מוסדות כספיים, ובכלל זה החברה, בשנת 2017 יעמוד על 35.04% והחל מחודש ינואר, 2018 על 34.19%.

3. להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים, ובכללם החברה, בעקבות השינויים האמורים:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל במוסדות כספיים
		%	
2015	26.5	17.75 (*)	37.58 (**)
2016	25.0	17.00	35.90
2017	24.0	17.00	35.04
2018 ואילך	23.0	17.00	34.19

(*) שיעור מס משוקלל.

(**) לעומת שיעור מס של 37.71% ערב פרסום התיקון.

לשינויים האמורים בשיעורי מס הרווח ומס החברות אין השפעה מהותית על הרווח הכולל של החברה.

ג. יתרות המסים הנדחים הנכללות בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2017 מחושבות לפי שיעורי המס שבתוקף לתאריך הדיווח. לשינויים האמורים בשיעורי מס הרווח ומס החברות אין השפעה מהותית על יתרות המסים הנדחים.

ד. שומות מס

השומות של החברה עד וכולל שנת המס 2012, נחשבות כסופיות.

באור 7: - מסים על ההכנסה (המשך)

ה. מסים על ההכנסה הכלולים בדוחות על רווח או הפסד ורווח כולל אחר:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
אלפי ש"ח			
3,388	2,884	2,676	מסים שוטפים
-	-	2	מסים נדחים (ראה ו' להלן)
(17)	-	-	מסים בגין שנים קודמות
3,371	2,884	2,678	סה"כ מסים על ההכנסה

ו. מסים נדחים

הרכב

השקעות פיננסיות	
(7)	יתרת התחייבות מסים נדחים ליום 1 בינואר, 2016
-	שינויים אשר נזקפו לרווח או הפסד
(7)	יתרת התחייבות מסים נדחים ליום 31 בדצמבר, 2016
(2)	שינויים אשר נזקפו לרווח או הפסד
(9)	יתרת התחייבות מסים נדחים ליום 31 בדצמבר, 2017
	המסים הנדחים מוצגים בדוח על המצב הכספי כדלקמן:

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי ש"ח		
7	9	מסים נדחים

באור 7: - מסים על ההכנסה (המשך)

ז. מס תיאורטי

להלן מובאת התאמה בין סכום המס, שהיה חל אילו כל ההכנסות וההוצאות, הרווחים וההפסדים בדוח רווח או הפסד היו מתחייבים במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, לבין סכום מסים על ההכנסה שנגזקף בדוח רווח או הפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2015	2016	2017	
אלפי ש"ח			
9,000	8,040	7,642	רווח לפני מסים על ההכנסה
37.58%	35.90%	35.04%	שיעור המס הסטטוטורי
3,382	2,886	2,678	סכום המס לפי שיעור המס הסטטוטורי
(17)	-	-	מסים בגין שנים קודמות
6	(2)	-	אחרות
3,371	2,884	2,678	מסים על ההכנסה
37.46%	35.88%	35.04%	שיעור מס אפקטיבי ממוצע

באור 8: - חברות קשורות - חשבון שוטף

היתרות אינן צמודות למדד ואינן נושאות ריבית.

באור 9: - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי ש"ח		
160	83	הוצאות לשלם

באור 10: - הכנסות מדמי ניהול

א. בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), התשע"ב-2012 (להלן - התקנות), רשאית חברה מנהלת לגבות דמי ניהול מעמיתים קרן ההשתלמות בניהולה בשיעור שלא יעלה על 2% (לשנה) מהצבירה. דמי הניהול ישולמו על בסיס חודשי, בהתאם לסך הנכסים בסוף כל חודש. עוד קובעות התקנות, כי בחשבונות של עמיתים שהקשר עימם נותק או של עמיתים שנפטרו, כעבור פרק הזמן שנקבע בתקנות לאיתור העמית המנותק או המוטבים לפי העניין, יופחתו דמי הניהול בגין חשבונות העמיתים הנ"ל ל- 0.3% מהיתרה הצבורה במונחים שנתיים. במועד שבו חודש הקשר עם עמית שכזה ניתן יהיה לחזור ולגבות את שיעור דמי הניהול שנגבו מהעמית במועד ניתוק הקשר וכן את ההפרש בין דמי הניהול המופחתים הנ"ל (0.3%) לבין הנמוך מבין 0.5% או שיעור דמי הניהול שנגבו מהעמית במועד ניתוק הקשר.

ב. הרכב הכנסות מדמי ניהול:

להלן הרכב הכנסות מדמי ניהול ממסלולי קופת הגמל שבניהול החברה:

שיעור ממוצע של דמי ניהול			דמי ניהול			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	2015	2016	2017	
אחוזים			אלפי ש"ח			
0.65	0.63	0.61	14,742	13,963	13,650	אומגה מסלול כללי
0.59	0.55	0.54	449	427	361	אומגה מסלול אג"ח
0.67	0.64	0.60	63	55	70	אומגה מסלול מנייתי
--	0.59	0.57	--	57	125	אומגה מסלול אג"ח עד 15% מניות
--	0.45	0.48	--	13	33	אומגה מסלול אג"ח עד 25% מניות
			15,254	14,515	14,239	

ג. תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), התשס"ח 2008 (להלן: "תקנות ההוצאות") מסדירות את סוגי ההוצאות הישירות שמותר לגוף המוסדי לנכות מתוך כספי העמיתים שבניהולו בגין ההשקעות המבוצעות על ידו, זאת, מעבר לדמי הניהול אותם הוא גובה מהעמיתים. בחודש מרס, 2014 הותקנה הוראת שעה אשר מאפשרת לגבות הוצאות הנובעות מעמלות ניהול חיצוני הנוגעות בין היתר לגביית הוצאות בגין השקעות בקרנות השקעה, תעודות סל, קרן או קרן חוץ ועוד, ובמקביל הגבילה את שיעור ההוצאות הישירות בגין עמלות ניהול חיצוני שייגבו מהנכסים לשיעור של 0.25%. הוראת השעה הייתה בתוקף עד ליום 31 בדצמבר, 2017. בחודש דצמבר, 2017 פורסמה טיוטה מתוקנת לתקנות ההוצאות, אשר הופכת את הוראת השעה הנ"ל להוראת קבועה, זאת החל מיום 1 בינואר, 2018. נכון למועד פרסום הדוח, טרם אושר התיקון המוצע לתקנות ההוצאות.

באור 11: - נתונים אודות מסלולי קופת הגמל שבניהול החברה

א. היקף נכסים מנוהלים, תקבולים ותשלומים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2017		ליום 31 בדצמבר, 2017
תשלומים	תקבולים	סך נכסים מנוהלים
אלפי ש"ח		
270,462	191,261	2,322,308
15,975	3,918	65,302
2,648	2,405	13,457
3,576	3,022	23,072
707	2,869	7,670
<u>293,368</u>	<u>203,475</u>	<u>2,431,809</u>

אומגה מסלול כללי
אומגה מסלול אג"ח
אומגה מסלול מנייתי
אומגה מסלול אג"ח עד 15% מניות
אומגה מסלול אג"ח עד 25% מניות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2016		ליום 31 בדצמבר, 2016
תשלומים	תקבולים	סך נכסים מנוהלים
אלפי ש"ח		
229,874	191,937	2,246,186
8,347	7,170	77,730
895	1,922	9,969
890	10,396	18,589
64	1,931	3,802
<u>240,070</u>	<u>213,356</u>	<u>2,356,276</u>

אומגה מסלול כללי
אומגה מסלול אג"ח
אומגה מסלול מנייתי
אומגה מסלול אג"ח עד 15% מניות
אומגה מסלול אג"ח עד 25% מניות

ב. העברות כספים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
אלפי ש"ח		

<u>13,557</u>	<u>42,679</u>	<u>45,978</u>
---------------	---------------	---------------

העברה לקופה מגופים אחרים

העברות מקופות גמל

העברה מהקופה לגופים אחרים

העברה לקרנות פנסיה

העברות לקופות גמל

-	199	34
<u>149,918</u>	<u>133,977</u>	<u>195,406</u>

סך כל העברות מהקופה

<u>149,918</u>	<u>134,176</u>	<u>195,440</u>
----------------	----------------	----------------

באור 12: - רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
אלפי ש"ח		
10	11	38

השקעות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד

באור 13: - עמלות והוצאות שיווק

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
אלפי ש"ח		
635	772	959
219	214	176
854	986	1,135

עמלות הפצה לבנקים

עמלות מכירה

סל הכל עמלות והוצאות שיווק

באור 14: - הוצאות הנהלה וכלליותא. ההרכב

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
אלפי ש"ח		
5,500	5,500	5,500
(90)	-	-
5,410	5,500	5,500

דמי ניהול לחברות קשורות (באור 18)
אחרות

סך הכל הוצאות הנהלה וכלליות

ב. דמי תפעול

החברה מקבלת את מלוא שירותי התפעול ממנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ (חברה קשורה) (להלן - ממפ"ג), בין בעצמה ובין באמצעות בנק (ראה בנוסף באור 18 להלן).
עד ליום 31 בדצמבר, 2017 החברה קיבלה את שירותי התפעול מממפ"ג ומהבנק הבינלאומי הראשון לישראל, והחל מיום 1 בינואר, 2018 השירותים המשלימים הללו מסופקים באמצעות לאומי שירותי שוק ההון בע"מ.

באור 15: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

ההרכב

ליום 31 בדצמבר		בדבר תנאים ראה באור
2016	2017	
אלפי ש"ח		

1,213	1,221	
-------	-------	--

חייבים ויתרות חובה

אומגה קרן השתלמות - דמי ניהול לקבל

התחייבויות

חברות קשורות - חשבון שוטף

1,003	1,550	8
-------	-------	---

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			בדבר תנאים ראה באור
2015	2016	2017	
אלפי ש"ח			

15,254	14,515	14,239	10
--------	--------	--------	----

כלולות בסעיף הכנסות

דמי ניהול

כלולות בסעיף עמלותוהוצאות שיווק

עמלות מכירה

כלולות בסעיף הוצאותהנהלה וכלליות

דמי ניהול לצדדים

קשורים

5,500	5,500	5,500	18
-------	-------	-------	----

באור 16: - ניהול סיכונים

א. כללי

תוכנית ניהול הסיכונים הכוללת של החברה מתמקדת בפעולות לצמצום למינימום השפעות שליליות אפשריות על הביצועים הפיננסיים של החברה.

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים

פעילות החברה אינה חושפת אותה לסיכונים פיננסיים למעט סיכון זניח בריבית. הפעולות והסכמי ההתקשרות של החברה מצמצמות למינימום את ההשפעות השליליות האפשריות על הביצועים הפיננסיים של החברה.

לחברה הסכמי התקשרות עם ממפ"ג (ראה באור 18 להלן), כך שממפ"ג נושאת בכל עלויות החברה בתמורה לסכום קבוע מראש.

במסגרת הסכמי ההתקשרות, הסיכון התפעולי מנוהל על ידי ממפ"ג ומתייחס בין היתר לסיכוני אבטחת מידע וסייבר וסיכוני אכיפה וציית.

ג. סיכוני שוק

1. סיכון שוק הוא הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של נכסים פיננסיים ושל התחייבויות פיננסיות ישתנו כתוצאה משינויים במחירי שוק. סיכוני שוק כוללים, בין היתר, סיכונים הנובעים משינויים בשערי הריבית, בשערי מניות, במדד ובמטבע חוץ.

2. מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי במשתנים אלה על הרווח (הפסד) לתקופה ועל ההכנסה הכוללת (הון עצמי). ניתוח הרגישות הינו ביחס לנכסים הפיננסיים בגין משתנה הסיכון הרלוונטי נכון לכל מועד דיווח, ובהנחה שכל שאר המשתנים האחרים קבועים. כך, למשל, השינוי בשיעור הריבית הינו בהנחה, שכל הפרמטרים האחרים לא השתנו.

ניתוח הרגישות, מביא לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד ללא השפעות משניות. יצוין גם כי הרגישויות לריבית אינן ליניאריות, כך ששינויים גדולים או קטנים יותר ביחס לשינויים שמתוארים להלן אינם בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של השפעת אותם שינויים. תוצאות מבחני הרגישות מוצגות אחרי ניכוי השפעת המס:

שיעור השינוי במדד				שיעור השינוי בשיעור הריבית			
ליום 31 בדצמבר				ליום 31 בדצמבר			
2016		2017		2016		2017	
-1%	+1%	-1%	+1%	-1%	+1%	-1%	+1%
אלפי ש"ח				אלפי ש"ח			
(4)	4	(5)	5	23	(23)	20	(20)

רווח (הפסד)
כולל (*)

(*) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה.

באור 16: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

3. פירוט הנכסים וההתחייבויות של החברה בחלוקה לבסיסי הצמדה

ליום 31 בדצמבר, 2017				
סך הכל	פריטים לא פיננסיים ואחרים	בהצמדה למדד	ללא הצמדה	
אלפי ש"ח				
748	-	748	-	נכסים:
1,221	-	-	1,221	נכסי מסים שוטפים
				חייבים ויתרות חובה
9,947	-	-	9,947	השקעות פיננסיות:
1,513	-	-	1,513	נכסי חוב סחירים
				מזומנים ושווי מזומנים
13,429	-	748	12,681	סך כל הנכסים
11,787	11,787	-	-	סך כל ההון
				התחייבויות:
9	9	-	-	התחייבויות בגין מסים
1,550	-	-	1,550	נדחים
83	-	-	83	חברות קשורות - חשבון שוטף
				זכאים ויתרות זכות
1,642	9	-	1,633	סך כל ההתחייבויות
13,429	11,796	-	1,633	סך כל ההון וההתחייבויות
-	(11,796)	748	11,048	סך כל החשיפה המאזנית

באור 16: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

3. פירוט הנכסים וההתחייבויות של החברה בחלוקה לבסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2016

ללא הצמדה	בהצמדה למדד	פריטים לא פיננסיים ואחרים	סך הכל
אלפי ש"ח			
נכסים:			
נכסי מסים שוטפים	604	-	604
חייבים ויתרות חובה	-	-	1,215
השקעות פיננסיות:			
נכסי חוב סחירים	-	-	9,655
מזומנים ושווי מזומנים	-	-	1,459
סך כל הנכסים	604	-	12,329
סך כל ההון			
-	-	11,763	11,763
התחייבויות:			
התחייבויות בגין מסים נדחים	-	7	7
חברות קשורות - חשבון שוטף	-	-	1,003
זכאים ויתרות זכות	-	-	160
סך כל ההתחייבויות	-	7	1,163
סך כל ההון וההתחייבויות	-	11,770	12,933
סך כל החשיפה המאזנית	604	(11,770)	-

ד. סיכוני נזילות

סיכון נזילות הינו הסיכון שהחברה תידרש לממש את נכסיה במחיר נחות על מנת לעמוד בהתחייבויותיה. צורך אפשרי לגיוס מקורות באופן בלתי צפוי ובזמן קצר עשוי לחייב מימוש נכסים משמעותי באופן מהיר ומכירתם במחירים שלא בהכרח יסקפו את שווי השוק שלהם. מתוך יתרת הנכסים של החברה, סך של כ- 9,947 אלפי ש"ח הינם נכסים נזילים (אשתקד 9,655), הניתנים למימוש מיידי. על פי תקנות דרכי ההשקעה על החברה להחזיק בנכסים נזילים בסכום שלא יפחת מ-50% מההון הנדרש.

באור 16: - ניהול סיכונים (המשך)

ה. סיכוני אשראי

1. חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם:

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי ש"ח	
9,655	9,947

נכסי חוב סחירים בארץ

2. פירוט נכסים בחלוקה לדירוגים:

א. נכסי חוב

דירוג מקומי (*)				
ליום 31 בדצמבר, 2017				
סך הכל	לא מדורג	נמוך מ-BBB	BBB עד A	AA ומעלה
אלפי ש"ח				
9,947	-	-	-	9,947

נכסי חוב סחירים

בארץ

אגרות חוב
ממשלתיות

דירוג מקומי (*)				
ליום 31 בדצמבר, 2016				
סך הכל	לא מדורג	נמוך מ-BBB	BBB עד A	AA ומעלה
אלפי ש"ח				
9,655	-	-	-	9,655

נכסי חוב סחירים

בארץ

אגרות חוב
ממשלתיות

ב. נכסים אחרים

דירוג מקומי (*)				
ליום 31 בדצמבר, 2017				
סך הכל	לא מדורג	נמוך מ-BBB	BBB עד A	AA ומעלה
אלפי ש"ח				
1,221	1,221	-	-	-
1,513	-	-	-	1,513

חייבים ויתרות

חובה

מזומנים ושווי

מזומנים

דירוג מקומי (*)				
ליום 31 בדצמבר, 2016				
סך הכל	לא מדורג	נמוך מ-BBB	BBB עד A	AA ומעלה
אלפי ש"ח				
1,215	1,215	-	-	-
1,459	-	-	-	1,459

חייבים ויתרות

חובה

מזומנים ושווי

מזומנים

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

באור 17: - התחייבויות תלויות

החברה סיימה ההליך של טיוב נתונים במערכותיה ומול הלקוחות ביחס לנתוני המוצרים בהתאם להוראת חוזר 2012-9-16 שעניינו טיוב נתוני זכויות עמיתים בגופים מוסדיים. להליך זה לא הייתה השפעה על תוצאותיה הכספיות של החברה.

באור 18: - התקשרויות והסדרים

להלן יובאו פרטים בדבר התקשרויות והסדרים בין החברה לבין ממפ"ג:

א. השתתפות בהוצאות בגין שירותי שיווק

החברה מקבלת מממפ"ג שירותי ניהול הפעילות השוטפת של החברה מול מערך ההפצה הבנקאי ביחס לקרן ההשתלמות אומגה, וכן מסתייעת בממפ"ג בשיווק קרן ההשתלמות אומגה.

ב. שירותי תפעול ושירות לקוחות

החברה מקבלת מממפ"ג, במישרין ו/או באמצעות בנק (עד לסוף דצמבר, 2017 - הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ומיום 1 בינואר, 2018 - לאומי שירותי שוק ההון בע"מ), את מלוא שירותי הניהול והתפעול, לרבות שירות לקוחות טלפוני על ידי המוקד הטלפוני של ממפ"ג ושירותי קבלת קהל בסניפי חטיבות ממפ"ג ברחבי הארץ, הנדרשים לניהול קרן ההשתלמות אומגה. ממפ"ג נושאת במלוא ההוצאות בגין שירותים אלו.

גובה התשלום שהחברה משלמת לממפ"ג בתמורה לשירותים האמורים, הינו קבוע מראש בסך של 5.5 מיליון ש"ח לשנה. בחודש נובמבר, 2015 הוארכה ההתקשרות הנ"ל לתקופה שעד ליום 31 בדצמבר, 2021 ולאחר מכן תוארך ההתקשרות ל-7 שנים נוספות, אלא אם מי מהצדדים או הסתדרות המהנדסים, יודיע כי הוא לא מעוניין בהארכת תוקף ההתקשרות כאמור.
